

heemkundige kring
Meise-Oppem-Wolvertem

Berla

driemaandelijks tijdschrift

nummer 29 - juni 1992

Berla

HEEMKUNDIGE KRING
MEISE-OPPEM-WOLVERTEM
EN OMGEVING

ZETEL VAN DE KRING :

BRUSSELSESTEENWEG 73
1860 MEISE

ASLK 001-1189490-55

RAAD VAN BEHEER

S. Van Hemeldonck - Van Antwerpen, ere-voorzitter
R. Moyson, ondervoorzitter
R. Moerenhout, secretaris
J. De Cuyper-Cornelissen, penningmeester
R. Moreau
P. Carrière
M. Van den Broeck
J. De Cuyper
F. Coene
R. Beeck
A. Jacobs

ONS TIJDSCHRIFT :

- . verschijnt driemaandelijks
- . jaarabonnement & lidgeld 200 frank
- . los nummer 60 frank
- . de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage

BERLA verzamelt alles wat betrekking heeft op onze fusiegemeente en omgeving.

Bezit U oude documenten, registers, notarisakten, archieven, boeken, landkaarten, alaam, vroegere gebruiksvoorwerpen van welke aard ook, zichtkaarten foto's.....?

Wij vragen U vriendelijk om inzage te verlenen en bestudering mogelijk te maken.

Geef een seintje ! Dank bij voorbaat !

Cost ick, mocht ick
Dorst ick, wist ick
so sou ick.

E.v.H.

⁷¹ Cost ick — mocht ick — doot ick
wist ick — so sou ick „ is een
motto uit de reeks die Paul Lindemans
eertijds optekende en die verschenen
in het tijdschrift: „Eigen Schoon en
de Brabander, anno 1949

«Klerkenmotto's» noemt P. L. deze
zinspreuken omdat zij heergepent
werden op het titelblad van boeken
in vroegere tijden gebruikt door
griffiers, rentmeesters, ontbangers enz.

Borenaangehaalde spreuk komt
voor op het prachboek van de pater-
procurator der chartroyzen van
Scheut van 1646.

E. v. H.

OPNIEUW AAN DE SLAG !

U heeft er weliswaar lang moeten op wachten, maar de mooie Vlaamse zegswijze 'beter laat dan nooit' indachtig, bieden we u toch graag het nummer 29 van ons tijdschrift aan. Eindelijk na een lange, te lange periode van stilzwijgen een eerste teken dat uw heemkring er opnieuw is. Klaar om aan de slag te gaan, vol nieuwe levenskracht, vol goede moed, vol goede intenties, maar eerder een pijnlijke ervaring rijker. Het kan merkwaardig lijken dat heemkundigen het ook maar durven overwegen, maar de recente geschiedschrijving van onze kring willen we het liefst vergeten. En toch ! Als we vandaag terugblikken, weten we het weer. Het was ons immers voorspelt, meermaals zelfs, dat iedere heemkring zijn hoogtes en laagtes kent. Maar in onze jeugdige overmoed dachten we er zelfs niet aan dat het ook Berla zou overkomen.

Het is gebeurd en gelukkig zijn we eruit geraakt. Maar het blijkt nu eenmaal zo te moeten zijn dat de meeste conflicten niet tot ieders voldoening kunnen opgelost worden. Zo verging het dus ook Berla. De vereniging overleefde het conflict, maar René Bellemans, onze eerste voorzitter en één van de stichters van Berla, verliet de kring.

Wat er ook gebeurde, in de annalen van Berla zal René Bellemans blijvend geakteerd worden als de eerste voorzitter en één van de stichters van Berla. Sans rancune.

Tijdens de voorbije periode verloor de kring ingevolge overlijden ook twee verdienstelijke bestuursleden. Eerst Constant Noppen die vóór zijn overlijden nog een levensdroom realiseerde : het schrijven van een werk over de Heren van Bouchout. Een prachtig werk waarop we beslist in één van onze volgende nummers terugkomen. Verder was er het overlijden na zware ziekte van Cécile Van Nechel, meerdere jaren penningmeester van de kring en omwille van haar inzet en beminnelijkheid door iedereen ten zeerste gewaardeerd en gerespekteerd. In deze eerste publikatie gedenkt de kring met eerbied beide overleden bestuursleden.

Overeenkomstig de desiderata van de Algemene Ledenvergadering 1992 heeft het bestuur van Berla een aantal activiteiten en toekomstplannen uitgewerkt.

In realisatie of reeds gerealiseerd zijn de uitgifte van een heemkundig tijdschrift, de heropenstelling van archief en bibliotheek alsmede deelname aan de Culturele Herfstviering 1992 met een heemkundige tentoonstelling.

Met de uitgifte van ons tijdschrift willen we zoals voorheen voldoen aan de nood om 'heemkundige' informatie te verstrekken, maar bovendien beogen we met dit tijdschrift ook de creatie van een forum, een "doorgeef" - communicatiemiddel tussen diverse al dan niet individueel actieve heemvorschers.

De heropenstelling van ons archief en onze bibliotheek, alsmede de verdere uitbouw ervan, kunnen we eveneens beschouwen als een bijdrage tot informatieverschaffing. Maar we durven verder kijken en blijven nog steeds de oude droom koesteren ooit in de gemeente een heemkundig museum te kunnen openstellen.

Het blijven zoeken naar de waarden van ons culturele erfgoed in de breedste betekenis van het begrip, is voor ons een uitdaging waarvan we onze hobby gemaakt hebben. Omdat we weten dat heel wat mensen deze passie delen, willen we al deze mensen in Berla verzamelen. Alleen dan kunnen de resultaten van hun vorscherswerk ter beschikking van de gemeenschap gesteld worden en bewaard voor het nageslacht.

Het individuele heemkundige opzoekingswerk wil Berla graag aanmoedigen en steunen voor zover het ook maar kan. Maar Berla wil dat individuele werk aanvullen door in de toekomst als motor te fungeren voor diverse projekten. Als het ware in themagroepen kunnen diverse medewerkers een projekt verder uitdiepen.

Naenig overleg en denkwerk wil het bestuur een niet beperkende lijst projekten voorstellen waarvoor belangstellenden gezocht worden.

1. Monumenten en Landschappen.
Inventarisatie van ons erfgoed (cultuurhistorisch, landschappelijk,....)
2. 100 Jaar d'Hooghvorst.
Volgend jaar staat het standbeeld van Baron d'Hooghvorst er 100 jaar. Vandaag staat het standbeeld van deze burgemeester van Meise en Wolvertem er eerder armzalig bij. Berla wil 100 jaar na de inhuldiging het beeld zijn sabel en glorie terugbezorgen en bij die gelegenheid over deze belangrijke persoon een historische studie samenstellen.
3. Turn en Tassis.
Eigenlijk hadden we het in 1991 moeten doen terwijl in Mechelen de postkoets gevierd werd, want de beroemde familie uit Regensburg had heel wat banden met Wolvertem die we graag willen uitzoeken.
4. 200 jaar Kardinaal Sterckx.
In Oppem vieren ze 200 jaar Kardinaal Sterckx. Voor Berla een gelegenheid om ook hier enig spuurwerk te verrichten.
5. Diverse.
Brouwerijen & Mouterijen waren er voldoende in onze gemeente om ook hierover enig zoekwerk te plegen. En als we het toch over bier hebben, een inventaris van de zo talrijke herbergen is in voorbereiding maar vraagt aanvulling. Met de studie van het dialect werd reeds begonnen, maar tot heden vooral beperkt tot Meise. Ook de rest van de gemeente moet aan de beurt komen.

Zoals reeds gesteld is deze lijst van projekten niet beperkend en worden graag alle voorstellen in overweging genomen. Voorstellen en opgave van belangstelling worden vóór 1 september 1992 verwacht op volgend adres :

Heemkundige Kring Berla
Potaardestraat 41 - 1860 Meise (voorlopig adres)

Wij durven hopen vele reakties te mogen ontvangen.

VERSLAG ALGEMENE LEDENVERGADERING

VAN 28 APRIL 1992

Secretaris Roger Moerenhout zit de vergadering voor in afwezigheid van de Heer René Bellemans, voorzitter, die via zijn raadsman liet weten niet aanwezig te zullen zijn. De Heer Raoul Moyson, ondervoorzitter, kon wegens beroepsverplichtingen onmogelijk aanwezig zijn, maar vroeg schriftelijk zijn kandidatuur voor het bestuur te handhaven.

De secretaris deelt mede dat na de stroomversnelling van de laatste maanden, de impasse waarin de kring zich zowat twee jaar bevond, eindelijk voorbij is. Deze algemene vergadering dient dan ook het startsein te geven om opnieuw aan het werk te gaan.

Overeenkomstig de agenda legt de secretaris de rekeningen van de vzw Berla voor betreffende de jaren 1990 en 1991. Het verslag 1990 werd nog opgemaakt door wijlen Mevr. Van Nechel, terwijl het verslag 1991 werd opgemaakt door de Heer Bellemans. De secretaris deelt de vergadering mee dat beide conform zijn aan de beslissingen van de Raad van Beheer van 9 en 30 maart 1992. Na lezing van de financiële verslagen keurt de vergadering eenparig de rekeningen goed en geeft ontlasting.

Inzake de verrichtingen van 1992 heeft de Heer Bellemans eveneens een verslag opgemaakt zulks gelet op zijn beslissing zich terug te trekken uit het bestuur van Berla. Tevens bezorgde de Heer Bellemans in dozen aan de raadsman een aantal dokumenten. Na overleg besluit de vergadering het tussentijds financieel verslag te aanvaarden, maar stelt dat m.b.t. het overgedragen materiaal een inventarisatie moet gebeuren.

Vervolgens worden de kandidaturen voor de Raad van Beheer aan de vergadering voorgelegd. Na overleg worden 11 kandidaturen weerhouden en met eenparigheid van stemmen verkozen : Beek R, Carrière P, Coene F, Cornelissen J, De Cuyper J, Jacobs A, Moerenhout R, Moreau R, Moyson R, Vanden Broeck M en Van Hemeldonck S.

Inzake de wijziging der statuten wordt opgemerkt dat het louter het schrappen van het adres van de Heer Bellemans als zetel van de kring betreft. De vergadering keurt eenparig deze wijziging goed en beslist tevens dat de zetel van de kring moet gevestigd worden in het lokaal door de gemeente ter beschikking gesteld.

Tenslotte bespreekt de vergadering de toekomstige werking van de kring. Er wordt gesteld dat de kring zoals in het verleden een pluralistische en ongebonden vereniging moet blijven.

De vergadering geeft het nieuwe bestuur de opdracht zo snel mogelijk activiteiten uit te werken. Reeds voor de zomervakantie zou het tijdschrift opnieuw moeten verschijnen, zulks om aan te tonen dat de hergeboorte van Berla een feit is. De secretaris moet op basis van de oude ledenlijsten een adreslijst opmaken waaraan dit jaar het tijdschrift gratis dient toegezonden. Verder wordt beslist mee te werken aan de Cultu-

rele Herfstviering 1992 met een tentoonstelling.

Het bestuur krijgt opdracht met het gemeentebestuur contact op te nemen inzake de bibliotheek van Berla. Berla heeft dringend nood aan een lokaal om opnieuw zijn archief te kunnen openstellen voor belangstellenden.

Roger MOERENHOUT
Secretaris

BERLA - HEEMKUNDIGE KRING
MEISE-OPPEM-WOLVERTEM EN OMGEVING

Meise, identificatienummer 270/94.

RAAD VAN BEHEER

Algemene Ledenvergadering van 28 april 1992

Overeenkomstig de beslissingen van de Algemene Ledenvergadering van 28 april 1992 worden aangesteld als lid van de Raad van Beheer van de vzw Berla :

Stella Van Hemeldonck-Van Antwerpen, ere-voorzitster, Brusselsestw 125, 1860 Meise
Raoul Moyson, ondervoorzitter, Landbeekstraat 54, 1860 Meise
Roger Moerenhout, secretaris, Grote Markt 20/1, 2850 Boom
Julia De Cuyper-Cornelissen, penningmeester, Potaardestr 41, 1860 Meise
Raymond Moreau, Vilvoordsestw 171, 1860 Meise
Peter Carrière, Mechelbaan 32, 1860 Meise
Michel Van den Broeck, Londerzeelsestw 45, 1861 Meise
Jozef De Cuyper, Kleine Wouwerlaan 7, 1860 Meise
Florent Coene, A. Daenslaan 6, 1860 Meise
Robert Beeck, Breugellaan 45, 1861 Meise
Achiël Jacobs, Van den Eyndelaan 12, 1860 Meise

Gedaan te Meise, 28 april 1992

Roger MOERENHOUT
Secretaris

HEEMKUNDE

geschiedenis met kleine G of meer ?

Dr. Henri VANNOPPEN van het Verbond voor Heemkunde definieert de heemkunde als "het onderzoek van de microkosmos op een multi-interdisciplinaire wijze. Heemkunde moet de huidige samenleving met haar materiële en geestelijke cultuur kunnen verklaren".

Eenvoudiger uitgedrukt kan men stellen dat een heemkring een vereniging is van personen die belangstellen in het verleden en het heden van de eigen omgeving, het eigen dorp, de eigen gemeente, het natuurgebied - kortom, de eigen streek : "eigen aard en eigen haard (of heerd !).

Een heemkring richt zich ook niet alleen tot de oorspronkelijke inwoners maar evenzeer tot inwijkelingen die de streek als woonplaats gekozen hebben. De kring streeft ernaar documentatie samen te brengen over plaatselijke geschiedenis, toponymie (belangrijk bij het adviseren van nieuwe straatnamen), volksgebruiken, bodemonderzoek enz. Het Verbond voor Heemkunde stelt als prioriteit dat elke heemkring een goed overzicht moet hebben van het lokaal kaartenmateriaal.

In het verleden heeft BERLA reeds heel wat boeken en literatuur over volkskunde kunnen verzamelen - werken in verband met de streek, stambomen opgemaakt door leden, oude landkaarten en foto's enz. Ook bijdragen over eigen familiegeschiedenis blijven zeer welkom. Hopelijk kan met de hulp van het gemeentebestuur binnen afzienbare tijd opnieuw over een eigen lokaal worden beschikt om deze schatten voor het publiek toegankelijk te stellen.

De kring heeft eveneens tot taak de hedendaagse gebeurtenissen te volgen : wij moeten bronnen aanleggen voor het jaar 2000 en verder dienstig voor de volgende generaties die zich aldus een beeld kunnen vormen van onze tijd. Dia's en ander beeldmateriaal over gebeurtenissen en over het dagelijks leven kunnen op lange termijn zeer nuttig zijn. Op het vlak van de monumentenzorg ziet het Verbond voor Heemkunde de heemkring als spil van de Open Monumentendag en de Monumentenwacht en gaat de aandacht vooral naar de bescherming van het kleine monument.

Ook uitstappen en geleide bezoeken aan andere gemeenten zijn leerrijk voor een heemkring. Bij ons gebeurde dit gewoonlijk in samenwerking met het Davidsfonds, met het Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Vlaams-Brabant of door deelname aan de bijeenkomsten van andere bonden voor Heemkunde. BERLA behoort immers tot de Gouw Brabant in het geheel van het Verbond voor Heemkunde, een overkoepelend organisme voor heemkunde. West-Brabant, waartoe Meise behoort, telde in 1989 22 gekende heemkringen, Oost-Brabant evenveel en Midden-Brabant 16 en er zijn zeven kringen in de Brusselse agglomeratie (Laken, Jette enz.)

Een heemkring moet kunnen raadgeven in geval er feestelijkheden op til zijn zoals historische stoeten, meiboomplantingen enz. Natuurlijk heeft BERLA een streefdoel nl. een eigen klein museum. Zoveel materiaal ligt her en der verspreid : oud landbouwalaam, ambachtelijke werktuigen en huisraad van vervlogen tijden. Dit alles zou moeten samengebracht worden.

En last but not least !....

Een heemkring moet belangstellen in de lokale gastronomie, het behoort ook tot de volkskunde, denk maar eens aan de vroegere teerfeesten van gilden en fanfares.

R. Moreau

HET GEMEENTELIJK OFFICIEEL ONDERWIJS TE ROSSEM (einde).

5. De periode na 1914

Dit is de periode waarin de schoolplicht werd ingesteld. In konkurrentie met de gemeentelijke school werd er te Rossem door de Zusters der Christelijke Scholen op de Kleine Dries (huidig klooster) een nieuwe school opgericht.

Dit gebeurde op aanvraag van de toenmalige pastoor Lauwereyns. In 1898 werd grond van de kerkfabriek St. Medardus gekocht en op 1.10.1899 waren het klooster en 3 klassen opgericht en op 1.12.1899 telde men reeds 40 meisjes in de hoogste klas, 38 in het eerste leerjaar en 62 in de froebel : samen 140. Alles gebeurde op kosten van de pastoor.

Na enige malen ziek te zijn geweest en te moeten vervangen worden (in 1905 door Jan Cutshoven, in 1917 door Hilaire De Man en in 1919 door Emiel Keymolen) nam Pieter Jozef Denil ontslag op 14.2.1920.

Uit de gemeenteraadsverslagen haalden we weer volgende inlichtingen :

08.08.1914 (1857): uitbreken van de wereldoorlog met gevolg dat de scholen zouden openblijven in augustus.

25.10.1917 (1970): in het schepenkollege wordt beslist dat de vergoeding voor De Man uit Moorslede maar verblijvende te Laken, door de gemeenteraad zal vastgesteld worden.

15.12.1917(1976): bij opmerkingen gevoegd bij de begroting - gewone dienst - van 1918 vinden we dat de Staat tussenkomt in de vergoeding voor de interimaris voor Denil, die ziek is, ten belope van 700 fr.

De jaarwedde voor interimaris De Man bedroeg 1.400 fr.

02.02.1918(1981): gezien de levensduurte staat de G.R. de volgende maandelijks vergoeding|toe aan haar personeel, berekend op volgende voet :

- ongehuwde bedienden : 12 fr/maand
- gehuwde bedienden zonder kinderen : 18 fr/maand

deze vergoeding werd gereduceerd met de 1/2 als de jaarwedde 2.500 fr of meer bedroeg
Dus Denil, gehuwd en zonder kinderen bekwam 9 fr/md
En De Man ; ongehuwd bekwam 12 fr/md

07.09.1918 (1988): de duurtbijslag wordt opgetrokken omdat de vorige absoluut niet voldoende was. Denil bekomt 216 fr(door de reductie) De Man 360 fr/md.

Op 8.8.1918 doet Denil een aanvraag aan het Provinciebestuur van Brabant tot het bekomen van een pensioen.

Het P.B. doet de betekening aan de gemeente en daarna volgt de eerste verwittiging op 27.9 waarin staat dat aan het verzoek moet voldaan zijn op 8.10.

De ondertekening gebeurde in beide gevallen door "der Präsident der Zivilverwaltung für die Provinz Brabant"

28.09.1918(2000) : zijnde 1 dag later komt de gemeenteraad samen en besluit :

1. de inwilliging van de aanvraag voor pensioen van de Heer Denil, hoofdonderwijzer van Rossem voor de Gemeentelijke Jongensschool, in overeenstemming met zijn aanvraag gericht aan het P.B. nr 6105 4e afdeling.
2. het verlenen van eervol ontslag uit zijn ambt van gemeenteonderwijzer.

(2007): de duurtetoeslag wordt :

1. voor de aangenomen meisjesschool te Rossem op 450fr/voor de 3 klassen gebracht.

2. de jaarlijkse vergoeding voor de verwarming van de klassen komt op 225fr/klas maar de meester mag zelf voor de kolenaankoop zorgen waarvoor hij zal vergoed worden.

10.01.1919 (2020) : de duurtetoeslag wordt nu door het Staatsbestuur overgenomen.

06.09.1919 (2031): er zullen inlichtingen gevraagd worden bij Mr Denil aangaande zijn aanvraag tot pensioen en voor de benoeming van een nieuwe onderwijzer te Rossem.

(2038) : vóór 1.11.1919 moet er bij het gemeentebestuur een aanvraag voor Rossem ingediend worden.

13.12.1919 (2040) : voor de plaats Rossem zijn er 6 kandidaten en de Heer E. Keymolen (vervanger van Denil) bekwam 7 stemmen op 7. Hij werd geboren te Beigem op 25.3.1900 en was gediplomeerd aan de aangenomen Normaalschool van Ukkel.

Hij kon onmiddellijk in dienst.

14.02.1920 (2056) : ontslag Denil.

Gezien het schrijven van de prov. gouverneur van 21.01.1920 waarin het G.B. aangezet wordt de G.R. het ontslag van Denil voor te stellen die in dienst is gebleven tot 30.09.1919, herziet de raad zijn beslissing (het ontslag te verlenen) van 28.09.1918 welke wordt ingetrokken, maar het ontslag wordt aanvaard.

(2060) : de vrije meisjesschool van Rossem wordt heraangenomen.

14.08.1920 (2094):

er wordt gedebatteerd over de bijvoeging van een klas aan de school van Rossem maar omdat het getal van lln. niet overdreven is en er toch een vierde graad moet ingericht worden met verandering van personeel wordt het onderwerp naar een andere datum verschoven.

Het verlof liep van 14.8.1920 tot 17.9.1920.

11.09.1920(2097) : aanvraag tot het bekomen van een toelage tot het bouwen van een schoollokaal te Rossem door de bestuurster van het klooster.

Men bekomt 3.000 fr

(2098) : voor het bijvoegen van een klas in de gemeenteschool te Rossem zal er een schutsel in steen in de bestaande klas gebouwd worden.

16.10.1920 (2106) : Keymolen wordt tot hoofdonderwijzer benoemd met 6 stemmen op 6.

(2110) : Jaak Robberechts ° Wolvertem 11.11.1899, maar met verblijfplaats te Rossem als meester van de 2e klas (waar het schutsel was aangebracht),, gediplomeerd aan de aangenomen Normaalschool Ukkel wordt in de gemeentelijke school van Wolvertem benoemd, en P.Pas komt van het Centrum naar Rossem.

18.10.1920 (2115) : herziening van de wachtgelden (pensioen). Besluit : Denil, gedipl. in 1882 en benoemd op 26.3.1885 en gepens. op 1.10.1919, genietende van een jaarwedde van 3.200 fr zal aan de hand hiervan zijn pensioen op 7.200 fr gebracht zien van 1.10.1919.

17.01.1921 (apart los blad) :

citering van de brief van Keymolen waarin deze op hogervermelde datum zijn ontslag aanbiedt voor een plaats in Beigem.

De plaats van schoolmeester te Rossem komt open te vallen en een aanvraag dient te gebeuren aan het kollege van burg. en schep. vóór 15.2.1921.

25.01.1921 (2136) : voorstel tot aanvaarden van het ontslag van Keymolen en vervanging door De Pauw.

(2137) : openverklaring van de plaats Rossem en de aanvraag dient vóór 15.2.1921 te gebeuren.

Op deze datum dan wordt De Pauw als hoofdonderwijzer te Rossem benoemd.

Na het schrijven van deze bijdrage tot het onderwijs in Rossem vond ik in de schepengriffie van Wolveterm de vermelding van een onderwijzer, een meester, te Rossem.

Het betrof Judocus Belde, koster en schoolmeester van Rossem, cit. op 7.1.1754 : A.R.A. S.G. 7880.

Deze Judocus Belde komen we ook tegen in de archieven van het Kapittel van St. Gommaars te Lier als zijnde de meier, rentmeester en klerk van vn. Kapittel voor haar goederen te Oppem : reg. 104/2.

M. Gillisjans

12.6.1874	1873 - 84	9 707, 87	11.947, 20	1039, 91		9.912, 50	1620 + 400	1873
8.6.1875	1874 - 85	9 603, 53	11.959, 27	2356, 74		?	?	1876
1.7.1886	1885 - 86	8 137, -	9 204, 65	407, 55		10.651, -	1620	1887
30.6.1887	1886 - 87	9 688, 25	10.140, 25	452		10.706		1888
21.6.1888	1887 - 88	10 576, 70	10 452, 50	375, 10		10 196		1889
4.7.1889	1888 - 89	10 385, 11	10.172	488, 69		9.426		1890
1.9.1890	1889 - 90	9 153, 26	10 529, 50	1376, 14		9 626		1891
27.4.1891	1890 - 91	9 305, 67	9 780	174, 33		9.746		1892
27.4.1892	1891 - 92	9 767, 60	9 626	158, 90		9 766		1893
	1892 - 93							1894
	1893 - 94			414, 69		9 918		1895
19.9.1895	1894 - 95	9 710	9.828	57, 09		10.018		1896
6.8.1896	1895 - 96	9 610, 09	10 015	204, 91		12 098		1897
28.8.1897	1896 - 97	11.370, 08	11.029	-341, 08		11.856		1898
2.7.1898	1897 - 98	11.632	11.698	66		11.849		1899
13.9.1899	1898 - 99	11.707, 20	11.756	158, 70		13 769		1900
24.9.1900	1899 - 00	11.695, 07	11.849	153, 13		13.959		1901
21.8.1901	1900 - 01	12.357, 12	12.709	351, 73		13.589		1902
28.5.1902	1901 - 02	13.274, 24	13.589	514, 66		13.589		1903
12.7.1903	1902 - 03	13.179, 12	13.589	399, 88		14.087		1904
21.4.1904	1903 - 04	12.946, 93	13.589	642, 07		15.294		1905
30.7.1905	1904 - 05	14.946, 14	15.017, 34	71, 20		15.494		1906
27.9.1906	1905 - 06	14.766, 26	14.766, 26	-		16.324		1907
18.10.1907	1906 - 07	15.817, 74	15.894	76, 26		16.559		1908
12.8.1908	1907 - 08	16.159, 20	16.404	244, 20		16.659		1909
16.8.1909	1908 - 09	16.377, 71	16.446, 10	68, 79		17.034		1910
11.6.1910	1909 - 10	16.376, 41	16.409	132, 59		18.244		1911
8.9.1911	1910 - 11	17.763, 51	17.763, 51	-		18.754		1912
14.9.1912	1911 - 12	17.845, -	17.855, -	-		18.729		1913
2.8.1913	1912 - 13	18.415, 16	18.754	338, 44		17.676, 50		1914
18.7.1914	1913 - 14	17.704, 94	18.599	894, 06		21.280, -		1915
19.2.1916	1915 - 16	17.224, 87	18.245, 50	1.020, 64		21.980, -		1916
19.8.1916	1915 - 16	20.787, 09	20.787, 09	-		21.845, -		1917
13.10.1917	1916 - 17	20.836, 78	19.061	-1371, 78		25.126, 78		1918
10.1.1919	1917 - 18	23.413, 02	21.243	-2170, 02		24.134, 02		1919
26.6.1920	1918 - 19			-1650, 68		65.395		1920
	1919 - 20							1921
Datum gepubliceerd	Schouwjaar	Grondgekeerde o.T.	Rekening i.v.	Belde		Budget met begroting	Deel van Rossem kruis	voor het jaar ...

KAREL VAN DE WOESTIJNE TE MEISE.

In het verzameld werk van Karel Van de Woestijne (1) werd ook het journalistiek werk van de schrijver opgenomen.

Hij was nl. vóór, tijdens en na de eerste wereldoorlog correspondent voor de "Nieuwe Rotterdamse Courant".

Voor zover de censuur het toeliet, gaf hij in de "brieven" die werden gepubliceerd in deze krant, een beeld van het leven en van de sfeer gedurende de Duitse bezetting van België" meer wat men in Brussel voelt en denkt dan wat men hoort en ziet" schrijft hij (2).

Karel Van de Woestijne woonde tijdens de eerste jaren van W.O. I in Laken in de nabijheid van de "Kazerne" (nu Kadettenschool) "in een rustige en aanminnelijke wijk" volgens eigen zeggen. (3) In 1917 zal hij met zijn gezin naar Pamel verhuizen.

Vanaf 20 augustus 1914 lukt het de schrijver informatie door te zenden naar de N.R.C. langs de gewone post (censuur!) soms ook langs illegale weg.

De veertien dagen heftige laatste strijd rond de vestingen van Antwerpen worden ook te Brussel en zeker te Laken waargenomen, Herhaaldelijk vermeldt Van de Woestijne het beangstigende en zenuwslopende geroffel van de kanonnen. Op 8 oktober 1914 schrijft hij nog: "Weder ben ik bleek en moede van een slape-loze nacht. De gehele nacht heeft het kanon mij wakker gehouden" (4)

Op 9 oktober 1914 wordt Antwerpen door de Duitsers ingenomen en de volgende dagen gaat onze journalist gedreven door beroepsnieuwsgierigheid op weg om zich over de toestand van de Brusselse omgeving een beeld te vormen en om er verslag over te kunnen uitbrengen.

We laten de kroniekschrijver zelf aan het woord:

DAGBOEK VAN DEN OORLOG

17 October.

De militaire regeering van Brussel, nu Antwerpen is ingenomen, gaat zich grootmoedig toonen: zij loost de banden; binnen en buiten Brussel wordt ons eene zekere, eene volkomen zekere vrijheid gegund. Mits, natuurlijk, eerbied voor de Duitse wapenen en dezen die ze voeren.

Vandaag heb ik van die vrijheid gebruik gemaakt. Ik ben, langs een prachtigen omweg, naar Grimberghen gegaan: rechterhoek van de kromme lijn die, uitgaande van Houthem, vóór Vilvoorde, de Duitse bezetting van Brussel tegen Belgisch aanrukken heeft beschermd, nadat ze Belgische beschermingslijn tegen de Duitschers geweest is.

Koele en geurige najaarsochtend. Ik ben van vóór achten op de been. Langs de caserne, dóór het publieke deel van het park van Laeken.

Het is de eerste maal dat ik er kom, sedert de Duitschers er wonen. Waarom zou ik er mijne heerlijke dwaaltochten hernomen hebben? Ik kon er immers niet vinden voortaan, wat er mij vroeger onvergeetlijk-gelukkig had gemaakt... Eerste vergissing: ik vind het er wél terug. — Na een heerlijken zomer waar wij niets aan hebben gehad: een herfst, dien wij niet dorsten vermoeden. Op de lazurig-wazige einders, de rectorrijzende kastanjelaars als mat-gouden reuze-ruikers, de roode beuken die uitbloeden in bleek-bronzen tinten, de Amerikaansche eiken waar het sap in ront en stolt, de buks en de hulst die blinken en blauw worden. De egelantiers staan vol koralen vruchten. De late bloemen geuren versmachtend. Van al de vogelen zingen nog

alleen de merels : de zang van wijze fluiten aan den mond van voorzichtige grijsaards.

Ik kom op de baan, die van Schaerbeek tot aan Meysse — ruim acht kilometer — eene vierdubbele rij kastanje-laars vertoont, in ééne rechte lijn : de schoonste dreef van Brussel's omstreken. Het licht is er als opaal vol schakeeringen, door de dichte blader-domen ; de grond is een roestig schild, een breed recht-hoekig, een ros schild naar de horizonten toe. Men had ons gezegd, tot ons groot verdriet, dat de Belgische soldaten al deze boomen hadden uitgehakt. Daar is, gelukkig, niets van. Alleen zijn hier en daar, op schaarsche plaatsen, de straatsteenen uitgehaald en opgericht tot barricades van zestig centimeters hoog : burgerwacht-werk, zegt men mij. Aan zóo iets merkt men nog den oorlog niet. Men merkt hem wel hieraan, dat de hooge palen der telegraphische verbinding bovenaan niets anders meer dragen dan naakte ramen : al de draden zijn weg; in de plaats van de porceleinen napjes zitten enkele donkere musschen.

Strombeek voorbij. De landelijke brouwerij, die „den Drijpikkel” heet en een geliefd doel voor zomersche wandelingen is, eveneens voorbij : de groene tafeltjes staan er als altijd buiten, wachten er op uwe bestelling aan melk en platte-kaas. De eigenlijke weg nu naar Meysse, langs eene baan die nog nauwelijks huizen vertoont.

We zijn namelijk op het grondgebied van het domein der gewezen keizerin van Mexico, de krankzinnige prinses Charlotte van België, zuster van Leopold II, tante dus van koning Albert, en weduwe van aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk. En hier merken wij voor het eerst iets van een Duitschen doortocht : op al de hekkens die tot het gebied van de keizerin toegang verleenen, is een ijzeren, roodgeverfd plaatje bevestigd, blijkbaar in Duitschland al klaar gemaakt, waar in witte letters op geschilderd staat : „Residenz von Erzherzogin Maximilian von Oesterreich : zu respectieren”...

Het landschap wordt heerlijk : de zachte en diepe schoonheid van Jean Racine en van Claude Lorrain. Waar de dichte verten der warande en de zwarte onbewogenheid der vijvers plaats laten voor akkerbouw, ziet men door den lichten adem der wijde velden den tragen gang waden van gespannen : karren die aardappels aanvoeren; ploegen en heggen die de velden bereiden tot nieuwe dracht. De schelle lach van een jong meisje doorgalmt de lucht als een klokje : hare koe wil uit de rapen niet. De rapen hebben een vochtig loover van melkig groen waar de nevel in duizenden dichte perelen op rilt en rolt.

Verder maar, langs deze baan, waar een half millioen Duitsche soldaten over gemarcheerd hebben, en die thans niets vertoont dan de eeuwige schoonheid van het weemoedige najaar. Wij zijn, na een paar uur loopens in een lucht die onze longen uitzet zóo, dat onze ribben er haast pijn van doen, aangekomen op de beminnelijke gemeentplaats van Meysse, de gemoedelijk-aristocratische, de liefelijk-deftige, die mij aan een Zeeuwsch stedje, aan Aardenburg bijvoorbeeld, denken doet.

Daar staat het standbeeld, in groenend brons en in den kiel der voorvechters van 1830 : één der leden van de Belgische constituante. Het is vervelend dat ik weêr zijn naam vergeten heb. Gij zoudt er echter niet veel aan hebben... Daar staat ook de volstrekt ongedeerde kerk. Daar staat verder de prachtige pastorie (ik wilde wel pastoor van Meysse :ijn), op derwelke deur men leest : „Gute Leute; bitte schonen”. Aan het kloosterken der zusters steekt de vlag uit van het Roode Kruis. Op de deur van den postmeester, die met vacantie is, heeft men het aantal mannen vermeld die er logies zouden vinden. En op de andere deuren ook. En dat is alles wat men merkt van een slag, die ruim vijf weken heeft geduurd.

Wij slaan links, den weg in van rijzige Canada-populieren, die naar Grimberghen leiden. Wij denken : Grimberghen-het-geteisterde. Want het luidde in Brussel algemeen : het schoone Grimberghen is vernield. — Tot vóór twee maand was Grimberghen met Brussel verbonden door een electriche tram, die den afstand aflegde in een dik half-uur. Anderdeels had ik in het schoone Grimberghen een zedig, maar heerlijk huisje ontdekt. En het was eene obsessie geworden : ik zou mijne dagen eindigen in dit huisje, dat mij een zeker getal Latijnsche verzen, van Horatius, Vergilius en nog anderen in het geheugen heeft geroepen. Nu had mijne melkvrouw, die langs daar woont, mij verzekerd dat het huisje tot op den bodem door „den Duitsch” was neêrgebrand. Hij scheen er zelfs bijzondere aandacht aan te hebben gewijd, misschien wel om mij te ergeren. — En nu was ik op tien minuten afstand van het huisje, en ik was om mijn hart beklemd.

Op den weg van Meysse naar Grimberghen zag ik een zevental werkmanshuisjes en eene kleine, lieflijke villa uitgebrand. Een paar huizen, die in aanbouw waren, had men met een schouderstoot neergelegd. Al de kleine landbouwershuisjes waren echter gespaard geworden, ongetwijfeld met opzet. Wat verder nog een landgoedje, een leelijk, waarop in krijt geschreven : „Unbedingt zu schonen : sehr gute Leute”. Zóó kwam ik aan 't gedroomde rustoord van mijn ouden dag : het was ongeschonden, vier geraniums stonden aan een venster felrood te bloeien; de bewoners hadden het helaas niet verlaten, en schenen wel vastberaden te zijn eveneens er hun leven tot een zalig einde te brengen...

Van heel den weg, die nu haast drie uren geduurd had, mochten wij geen enkelen Duitscher ontmoeten. Nu kwam er een troepje mariniers op ons aan. Vooraan twee hogere officieren, die hoofsch groeten. Wij groeten weêr... Vóór ons de prachtige zeventiend' eeuwse kerk, waarop de pastoor in naief Duitsch vermeldt, dat zij's namiddags van vier tot vijf te bezichtigen is. Op het klooster der Norbertijnen — weêr een monument dat aan dit deel van Brabant een onvergelijkelijk karakter van beminnelijke statigheid bijzet — wappert de vlag van het Roode Kruis.

Wij loopen het deftige dorp door, waar de hoeven als middeleeuwsche steenen zijn. Overal lezen wij op de deuren : „Gute Menschen : schonen.” Op eene brouwerij hebben de Duitschers, die vermoedelijk de kracht en de geneuchte hadden ondervonden van het bier, dat in de streek inderdaad uitnemend is, de geijkte uitdrukking aangedikt tot een grapje, en hun genoegen uitgedrukt in de letterlijk-overgeschrevene bewoordingen: „Sehr gute Leute; bitte durchaus zu schonen; bitte bitte, zu schonen; bitte doch!”

De menschen in het dorp hebben ruim vijf weken met de Duitschers gezeten. Maar zij beklagen zich niet. Alleen is niet alles naar de waarde betaald geworden. Nu zijn haast al de soldaten weg. En de herbergiers zijn er niet ver van af, het jammer te vinden...

In Brussel zei men, dat buiten de kerk, te Grimberghen alles was platgelegd. Wat gij hierboven hebt gelezen is het zeer oprechte verslag van iemand, die niet geneigd is, de waarheid te kort te doen...

Het is weinig waarschijnlijk dat Karel Van de Woestijne geen woord met de plaatselijke bevolking hier te Meise, zou gewisseld hebben.

Misschien ontmoette hij in of bij het huis van de zusters (nu Wereldwinkel) "Masoeur Lena". Zij ontfermde zich over een te Meise door een schotwonde gekwetste hogere Duitse officier, kolonel van de Uhlanen ; dank zij de goede zorgen van de zuster genas hij en zo bleef Meise een dramatische représaille vanwege de bezetter gespaard (5).

Steeds beducht voor de censuur kon de schrijver naar alle waarschijnlijkheid geen gewag maken van dit oorlogsincident.

E. Van Hemeldonck.

(1) Karel Van de Woestijne = Verzameld werk - Deel 8 - Dagboek van de Oorlog.

(2) id. blz. 708

(3) id. blz. 509

(4) id. blz. 122.

(5) Dit incident wordt vermeld in Jan Van den Eynde - Meise blz. 82 - waar ook de naam te vinden is = Prins Von Schöneich.

FRANS SPINNAEL DE "GOUDEN" KOSTER VAN WESTRODE.

Op zaterdagmiddag 6 januari 1990 vierde Westrode feest. Frans Spinnael had vijftig jaar dienst als koster-organist in het O.L.V.-kerkje van Westrode. De koster speelde zijn eigen jubelmis, bijgestaan door het kerkkoor "Scola Cantorium" onder leiding van Zuster José. Zijn echtgenote en zijn drie kinderen zongen met de leden van het koor ter zijne ere als offerandelied het "Largo" van Händel.

Tijdens de Kommunie werd het lied "Panis Angelicus" gezongen, door de drie kinderen van de koster. Beatrice zong de solozang, terwijl Daniël en Edith samen met Beatrice het lied c. iestemmig verder zongen. Tijdens de Eucharistieviering overhandigde Pastoor Gautier hem het "Gouden Sint-Rumolduskruis", de hoogste kerkelijke onderscheiding van het Bisdom.

In de fanfarezaal werd hij dan gehuldigd door het Schepencollege. Burgemeester Kerremans belichtte het leven van de gevierde en overhandigde hem een prachtige pentekening van de kerk en het altaar gezien vanaf het hoogzaal. Deze "uitkijkpost op het kerkgebeuren" werd getekend door Willy Kerremans, zoon van Burgemeester Kerremans. Namens de parochie voerde Louis Van Hoeymissen het woord. Hij bedankte Frans voor zijn jarenlange inzet. Ook de Kon. Fanfare "De Eendracht" van Westrode loofde de gevierde. Nadien werd het feest in besloten kring van familie en vrienden verdergezet.

De jeugdijaren van Frans (1922-1936)

Frans Spinnael zag het levenslicht naast de pastorij op 12 april 1922. Zijn vader Jan-August was afkomstig van Nieuwenrode en was schrijnwerker-wagenmaker van beroep. Zijn moeder Maria Van Caesbroeck was uit Westrode. Zij stamde uit een muzikale familie. Zij hield de "Herberg bij Jan-August Spinnael", één van de 28 drankgelegenheden die Westrode toen telde. Frans was de tweede telg uit het gezin. Het gezin telde later 4 jongens namelijk : Louise (1920), Frans, Benoit (1924) en Maurice (1930). Het enige meisje was Irma, geboren in 1927.

Pastoor Van Tilborgh, bouwheer van de kerk en pastoor van Westrode, doopte Frans. Toch heeft de jonge Frans nog enkele prille jeugdherinneringen aan deze toen al bejaarde pastoor die brevierde in de aangrenzende pastorietuin. De jonge Spinnaels dierven wel eens lawaai maken en kattedwaad uithalen, en hierdoor de priester hinderen in zijn gebed. Maar "Mie Pastoor" de meid, waakte en joeg de jeugdige bende weg van de haag, zodat "Mijnhere de pastere" rustig kon brevieren.

In 1927 werd de priester-dichter Jan Hammenecker de tweede pastoor van Westrode. Een jaar later zette Frans zijn eerste stappen naar de gemeenteschool van Westrode, de jongensschool. Ondermeester Theofiel Scheers leerde hem de drie eerste studiejaar de beginselen van lezen, schrijven en rekenen, en alles wat een ondermeester aan zijn snaken leert.

Pastoor Hammenecker had de jonge Frans ook opgemerkt en zag deze als misdienaar. Samen met anderen werd hij naar de pastorij gevraagd. Maar de anderen kwamen niet opdagen en Frans wou het hazepad kiezen. Maar naast de pastorij wonen en alle dagen de pastoor zien was ook al iets. Pastoor Hammenecker kwam soms bij moeder in 't café om zijn "stout" te drinken. Hij leerde hem de eerste beginselen van het Latijn, en was zeer streng op de uitspraak van de kandidaat misdienaar. Hij moest meermaals de woorden herhalen tot ze juist waren uitgesproken. Hij troostte de jonge Frans met zijn zachte stille stem : "Het zal wel gaan, wees gerust".

En hij leerde de H.Mis dienen, de kazuifels vasthouden, de kwispel en het wijwatervat dragen, het water en de wijn aanreiken, en stiekum aan de miswijn zitten. Later ging hij op stap met de pastoor met het belletje bij berechtingen of bij de maandelijkse communie voor oude of zieke mensen. Bij een huwelijk staken de jonge trouwers een centje onder het kniekussentje van de misdienaars, en dat was aardig meegenomen, zeker in de krisistijd van de jaren dertig. Ook alle jaren met Allerzielen gingen zij op tocht om "luistergeld". De gekregen buit werd verdeeld tussen Kobe de stoeltjeszetter, klokkeluiders en knecht voor alle werk en al de misdienaars. Dit gebruik bleef ook in zwang bij de volgende pastoor Scheltiens.

Ondertussen verhuisde de jonge Frans naar de bovenmeester, schoolhoofd Jozef Jacobs, waar hij de drie volgende jaren deed. Deze onderwijzer was een zeer goed leraar, hield van muziek en speelde zelf blokfluit. Hij was ook een zeer goed tekenaar. Als de jeugd van Westrode vrijaf had, of kon ontsnappen aan de blik van hun ouders, dan ging zij in de zomer zwemmen in de wallen van "De Bogaarden" te Londerzeel, gelegen op de grens met Westrode.

Als ze ouder dan 14 jaar waren gingen zij te voet of per fiets naar het zeekanaal te Kapelle o/d Bos om hun zwemkunst te tonen. Zij zwommen richting Tisselt. Sommigen kropen op de hoge palen langs het kanaal en doken zo in het water. Frans vond dit veel te gevaarlijk. Maar de pret was volledig als er een sleper met enkele aken voorbij kwam. Dan erachter zwemmen en als de schipper welwillend was een eindje meevaren. Nadien moest men op eigen kracht wel terugzwemmen, maar dat moest je er bijnemen. Of wachten op een boot en dan terugkeren.

Tijdens de winter kozen zij dan Sjoetersput, een oude rootput. Daar werd op geschoven met de klompen maar ook door enkelen geschaatst. Frans was een goede schaatser. Hij maakte zijn schaatsen zelf, schaverdijnen zoals men toen zei. In het werkhuis

De Valkebeekstraat in 1935, thans Londerzeelse steenweg genomen vanaf de Autostrade (was in aanbouw).

van zijn vader nam hij een houten plankje, schaaftte een goede vorm, zette er een T-ijzer onder, goed geplooid en geslepen. Nog een lederen riempje errond en de schaverdijn was klaar. En men kon er goed mee schaatsen. Frans heeft er verschillende voor zijn vrienden gemaakt.

Vader August een knap muzikant van de Fanfare "De Eendracht" vond dat de tijd rijp was om zijn 13-jarige zoon Frans lid te maken van de fanfare. Zijn oom Frans Van Caesbroeck, broer van zijn moeder, de tuba van de fanfare, gaf hem de eerste lessen in de notenleer. Hij leerde er bugel spelen. Later kwamen dan nog andere instrumenten bij. In 1925 op 15-jarige leeftijd is hij reeds spelend lid van de Westroodse fanfare.

De vierde graad deed Frans in de gemeenteschool van Imde bij Meester Hendrik De Prins. Het onderwijs was hier vooral afgestemd op land- en tuinbouw. Deze leerkracht had ook belangstelling voor scheikunde en deed met zijn leerlingen enkele proeven in de klas. Na de twee jaar eindigde voor de jonge Spinnael de studie in klasverband. Hij bleef thuis, hielp op het land en in de schrijnwerkerij van vader, soms had hij niets te doen en was de graskant het uitgelezen plaatsje voor een babbeltje met zijn vrienden.

Vader Spinnael had hem graag werk gegeven in de schrijnwerkerij. Zijn oudere broer Louis was de opvolger. Het was toen volle krisistijd, weinig werk en het gezin Spinnael zat in de opkomende kinderen. Zij zaten toen met zeven aan tafel. Misschien de meest gelukkigste periode in het schrijnwerkersgezin. Maar moeder Marie kon best de centjes gebruiken. Door bemiddeling van haar broer Jozef, kon de 15-jarige Frans werken in het "Tegelbedrijf Hermans" te Londerzeel. Zijn werk bestond erin de vloeren te slijpen en nadien te polijsten. Hij moest ook de kleine foutjes aan de tegel wegwerken met cement. Dit werk gebeurde reeds machinaal, maar toch op primitieve manier. Hierdoor kwam een einde aan zijn werk als misdienaar, maar zijn kerkwerk was niet ten einde.

Frans werd Koster-organist (1 januari 1940)

De Zusters van de Meisjesschool, vonden dat Frans de geschikte man was om de oude koster Frans Raes te vervangen. Een gewezen misdienaar, muzikant in de fanfare, en iemand uit een zeer muzikale familie, waar zang en muziek niet uit de lucht waren. Wanneer men er kwam was er steeds iemand aan het zingen, alle zeven waren goede zangers.

Pastoor Scheltiens vond het een goede oplossing. De ouders vonden het ook goed. Hij kreeg zijn eerste lessen thuis van Louis Meeus, de gekende dirigent van de Londerzeelse fanfare. Vader was bevriend met Meeus die ook te Westrode dirigeerde. En Frans speelde ruim twee uur per dag piano. Na deze inleidende lessen verwees hij hem wegens tijdgebrek naar Albert Van Der Perre, de zoon van de koster van Rossem. Deze lesgever was afgestudeerd aan het Lemmens Instituut te Mechelen. Hij was nu privé leraar geworden om de kinderen uit de begoede burgerij muzieklussen te geven. Frans ging tweemaal in de week, telkens één uur orgel spelen in de kerk van Rossem. Zo geraakte hij vertrouwd met het kerkelijk orgel. Hij kreeg ook les in het bewerken van partituren en het leiden van een kerkkoor.

Op 1 januari 1940 begon zijn loopbaan als koster-organist te Westrode. Burgemeester Frans Kerremans vertelde tijdens de viering te Westrode het volgende :

"In 1940, beste mensen, op 1 januari, de 1ste dag van 't jaar, tijdens de mobilisatie was er gedurende de hoogmis heel veel volk in de kerk. Op die dag klavierde en zong de toen nog geen 18-jarige Frans Spinnael zijn eerste H. Mis.

Ikzelf was toen 9 jaar, belhamel en speelvogel zijnde, was ik toch op die dag, één en al aandacht. Want mijn grote vriend, welke ik bewonderde voor al hetgeen hij kon, speelde zijn première van kosterloopbaan in. Ik zei het al, de kerk zat bomvol. Vooraan aan het altaar, zong pastoor Scheltiens met eentonig schorre stem, het was bijna voordragen wat hij deed. Maar achteraan in de kerk op het houten hoogzaal klonk de glasheldere variatievolle jonge mannestem van onze nieuwe Koster-organist.

Ik heb toen menigmaal achteromgekeken en in de samenzang zag ik de mannen van Robberechts : Juul en Fik en de anderen uit volle borst meezingen. De mensen van Westrode spraken na de Mis vol lof over onze nieuwe koster en ze zeiden dat hij toch zo schoon kon zingen. Als kleine dreumes was ik er vooral verheugd en fier over, dat mijn grote vriend zoveel sukses oogstte."

Buiten het studeren voor "Koster-organist" en zijn werk in de tegelfabriek, had hij nog andere activiteiten. Vooreerst was er de voetbalploeg van Westrode. Dat was een straatploeg, zoals men dit noemt. Later ging hij de Ramsdonkse ploeg versterken. Ramsdonk speelde ook tegen Delta Londerzeel, maar vooral tegen Antwerpese ploegen. Zij werden toen per open vrachtwagen naar het veld gebracht. Zij wonnen wedstrijden maar verloren te Buggenhout met een stand van 15-1. Soms kregen zij van fanatieke supporters van de thuisploeg, onsportieve woorden en er werd met aarde en vuil naar hun hoofd geslingerd. Dan was het vlug weggevoerd met de vrachtwagen.

Rond 1938 besloten enkele vrienden in de fanfare een jazz-orkest op te richten. Het kreeg de naam van "The Flandria". Frans Spinnael speelde banjo, zijn broer Louis had een trombone. Jaak Rolus was de zanger met een klankhoorn en tevens batterist van het gezelschap. Frans Seghers blies op de piston en Pieter Cloots op een kleine bugel, terwijl Mieleke uit Wolvertem akkordeon speelde.

Liederen zoals "Die mooie molen" en "Violetta" stonden op het programma. Frans maakte de bewerkingen voor de verschillende instrumenten. Soms vroeg hij hulp aan toondichter Lode Meeus. Dit orkest trad op tijdens dorpskermissen en teerfeesten van fanfares. De prijs voor een avond te spelen bedroeg tussen de 50 à 80 frank.

Te Westrode traden zij op in de zaal "Van Campenhout" bij Suske. Voor de fanfare van Brussegem en op de Dries te Wolvertem en nog op andere plaatsen. Voor de niet fortuinlijke duivenbond van Westrode, speelde zij in de Herberg "Bij Slachtmuylders" met twee leden. Het waren de zanger Jaak Rolus en zijn begeleider Frans Spinnael. Eenmaal koster geworden vond de pastoor en het kerkbestuur dat de koster best ontslag nam uit dit orkest. Wat hij ook met pijn in het hart deed. Met de tweede wereldoorlog verdween dit jazz-orkest dat ooit met 7 man speelde.

Eind van de jaren dertig beleefde de Westroodse toneelbond "Willen is Kunnen" zijn tweede periode. Frans was er ook bij, maar het toneelspelen lag hem minder. Hij was wel bereid een bijrolletje te spelen. Zijn broers Louis en Benoît waren bij de allerbeste spelers. Voor de oorlog speelde zij voor "Het pakje van de Soldaat". Nadien werd een deel van de winst afgestaan voor boeken. Hierdoor ontstond de "Openbare Boekerij" van Westrode. Frans en zijn broer maakten de eiken boekenkast.

Hij werkte vooral mee achter de schermen en maakte als schrijver allerlei hulpstukken. Wel luisterde hij de dode momenten op met aangepast pianospel. Bij een muzikale toneelopvoering zorgde hij voor de begeleiding met de piano. Zij speelden hun toneel ook in de naburige dorpen in zalen tot zelfs in schuren. Tijdens de oorlog werd nog even gespeeld door "Winterhulp". De toneelbond stierf echter weldra door de oorlogsomstandigheden een zachte dood.

Bij het 25-jarige priesterschap van pastoor Ramaekers in 1959 werd beroep gedaan op de oude toneelbond, om het muzikaal toneelstuk "Smidje Smee" op te voeren. Broer Louis had de rol van Satan en Frans begeleidde het spel met de piano. Deze oudleden liggen aan de oorsprong van het hedendaagse K.W.B.-toneel te Westrode.

De oorlogsjaren van Frans (1940-1944)

Tijdens de oorlogsdreiging over Europa, moest de kersverse koster zijn vak leren. Het werk van koster omvatte immers vele aspecten. De muzikale begeleiding van de H. Missen, het klaarleggen van de priestergewaden, het vouwen van de misdoeken en het wegbergen ervan. Als pastoor Scheltiens in de sacristie kwam lag alles netjes klaar. Het mannekoor telde toen 16 tot 18 zangers. Hiermee moest hij ook de nodige repetities houden. Hij had zijn eerste jaar koster maar liefst 20 begrafenissen, waaronder heel wat kinderen, iets ongevoons dat jaar.

Wanneer de oorlog in mei uitbrak, werden alle jongelingen door de Belgische regering naar Frankrijk gestuurd, in de hoop ze later op te vangen en in een latere fase in te zetten in de strijd. Burgemeester Van Doorslaer kwam per fiets een kijkje nemen te Westrode. Hij zei tegen vader August: "Zorg dat uwe Frans tijdig weg is". Met 14 man vertrokken zij per fiets naar Frankrijk. De weg ging via Drongen naar Wervik, daar was de grens gesloten. Naar een andere "open" grensovergang, weer gesloten.

Na wat gependeld aan de grenzen, geraakten zij Frankrijk binnen. Zij kwamen weldra in een vluchtelingenstroom terecht. Enkele kilometers voor de stad Rouen werden zij door Duitse gevechtsvliegtuigen opgehouden. De chaos was compleet en zij vluchtten terug naar huis. Hun reis had 14 dagen geduurd. Een reis van angstige ogenblikken, van behulpzame mensen en van ieder-voor-zich-burgers. Zij kwamen met 13 terug, één van hen was vroeger gestopt en terug naar huis gereden.

Tijdens de eerste oorlogsjaren ging Frans werken bij het Tegelbedrijf "Hermans". Zijn kosterwerk bleef hij gewoon doen. Vader August overleed in 1942, hij was oudstrijder uit de Eerste Wereldoorlog geweest, en stierf in de ouderdom van 58 jaar. Het was een zwaar verlies voor de familie Spinnael en voor Westrode. Moeder Marie bleef achter met 5 kinderen, Louis de oudste was 20 jaar en de opvolger van vader, Maurice de jongste was toen 10 jaar. Het was een tijd van zorg en kommer om het dagelijks bestaan.

In 1943 werd Frans opgeëist door de Duitse Bezetter om naar Duitsland te gaan werken. Frans verkoos de vrijheid en dook onder bij de Maalder in de buurt. Bij navraag door de Duitse Overheid beweerde moeder dat haar zoon vertrokken was naar Duitsland, maar dat ze nog geen bericht van hem had gekregen. Spoedig geloofde men haar niet meer en regelmatig kwamen zij met groot militair vertoon zoeken naar de werkweigeraar.

De Spinnaels en de burens organiseerden zich, anderen zwegen en gaven geen inlichtingen door aan de bezetter. Zijn 16-jarige zuster Irma, zat aan de deur van de herberg te breien en bespiedde de omgeving. Dank zij haar, mislukte menig razzia. Ook de burens gaven de familie een seintje. Als "Blacks en zijn mannen" waren gezien werd dit dikwijls doorgetelefoneerd. Dan waren Frans en zijn broers veilig ondergedoken. De vluchtweg liep door de ouderlijke tuin en die van de pastorie naar het veld om zich te verstoppen in het graan of andere gewassen.

Niettegenstaande het grote gevaar om opgepakt te worden, speelde hij nog steeds 's morgens op het orgel in de kerk, soms zat hij verdoken in de sacristie om bij onraad vlug in het veld te zijn. Een bevriend organist de Heer Van Dyck nam zijn werk over tijdens de zondagsdiensten. Op rustige momenten hielp hij zijn broer Louis in het werkhuis. Hij had steeds de angst om gevat te worden en op het laatste werd dit bijna ondraaglijk. Met de bevrijding was deze nachtmerrie voorbij, het gewone leven kon stilaan terug beginnen.

Na de oorlog (1945-1952)

Na de bevrijding ging Frans werken bij zijn broer Louis die zijn vader had opgevolgd. Alhoewel beiden nooit een schoolse opleiding hadden genoten als houtbewerker hebben zij de stiel geleerd dank zij hun vader en door de dagelijkse praktijk. Deze werkindeling was voor koster Frans ideaal. Hij kon zich gemakkelijk vrijmaken voor zijn kosterwerk. Hiervoor moest hij soms extra late uren kloppen, vooral als het werk dringend af moest zijn.

Om 6h45 in de morgen moest men het klokje luiden. Een kwartier later om 7 uur begon de dagelijkse vroegmis. In de winter gebeurde dit meestal in een slecht verwarmde kerk. Op de zondagen was de vroegmis ook om 7 uur en de hoogmis om 9h30 telkens moest de koster of Kobe het klokje luiden een kwartier vroeger. 's Namiddags werd de katechismus van volharding voor de grotere jeugd besloten met het lof om 2 uur, waar de volwassenen naar toe kwamen. Na het lof was dan nog meestal de kruisweg in de kerk. Nadien had de koster eindelijk zijn vrije zondag.

Dan waren er de begrafenissen; deze werden gehouden om 9u30. De lauden werden gezongen een half uur voor de begrafenis. Indien het een lijkdienst was om 10 uur, dan werden de avond tevoren de vespers gezongen, deze duurden bijna een uur. De lauden werden gezongen zoals bij de mis van 9u30. Ook werden er meerdere kaarsen ontstoken.

Het was de tijd van de Gregoriaanse gezangen en van de jaarlijkse processies naar de Boskant, Nerom of de Mierenest. De priester stond met een zwaarbestikte kazuifel met zijn rug naar de gelovigen. De misteksten werden in het Latijn gelezen. De preek werd gehouden vanop de kansel en de mededelingen werden daar ook afgekondigd.

Door zijn kosterschap kwamen de mensen hem vragen of hij wilde zorgen voor de doodsbriefjes en de doodsancties. Schrijnwerker Frans en broer Louis werden meestal gevraagd om de lijkstaf te leveren. Zij maakten deze aanvankelijk zelf. Later werd ze aangekocht.

Frans en de elektronica.

Hij is niet alleen koster en schrijnwerker van Westrode. Hij heeft zich jaren beziggehouden met radio en televisie. In 1936 werd het leersecretariaat van de middenstandsopleiding van het Kanton Wolveterem opgericht. De lessen werden gegeven te Imde. Albert Sengers gaf er les in de elektriciteit. Frans wilde er meer van weten en kocht enkele boeken en hij kreeg de smaak te pakken. Hij volgde een schriftelijke cursus over elektriciteit en radiotechniek. Hij las grondig "Radiorevue", en haalde er ideeën uit.

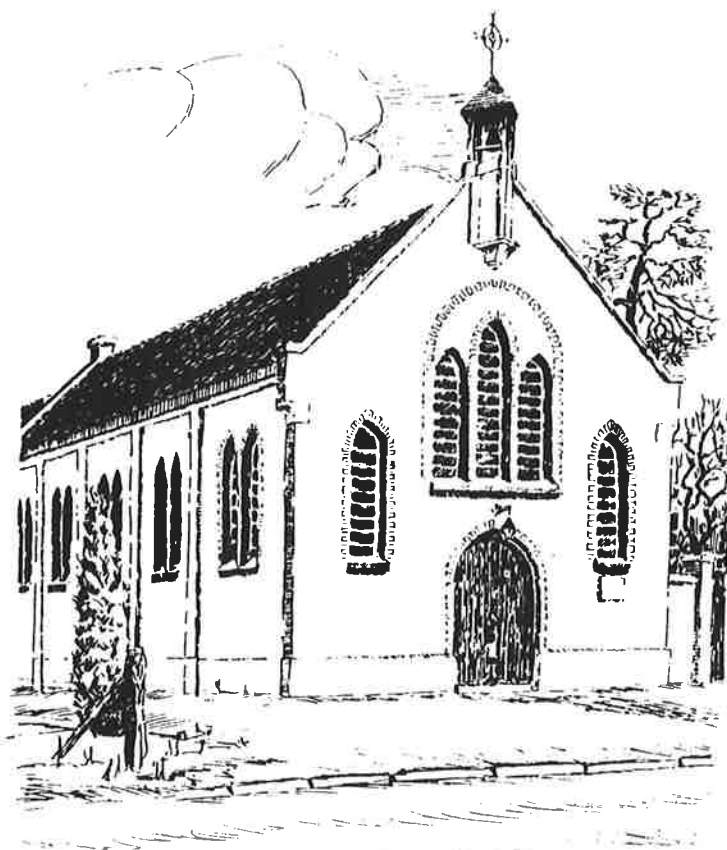
Hij bouwde zijn eerste kristalontvanger. Hij begon te werken met weerstanden, condensatoren en radiolampen. Weldra had hij zijn eerste radio in elkaar geknutseld. Hij bouwde verschillende radio's. In Westrode en omgeving stond hij bekend als een radiokenner. Hij kreeg ook veel aanvragen om defekte radio's te herstellen.

Rond 1950 kreeg hij belangstelling voor T.V. Hij begon een cursus televisie per briefwisseling. Reeds in 1952 bouwde hij zijn eerste T.V.. Frans zag te Westrode de eerste beelden van de zender Rijsel, nog voor de B.R.T. uitzond. De beelden waren niet zo scherp maar toch goed zichtbaar. Hij werd nu ook een T.V.-specialist. Hij bleef studeren per briefwisseling en las grondig zijn "Radio- en T.V.-revue". Deze studie nam vele avonden in beslag.

Vele jaren heeft hij radio's en T.V. hersteld maar met de opkomst van de transistor werd het hem wat te moeilijk om bij te blijven. De tijd van de gewone voltmeter was voorbij, speciale meettoestellen waren nodig. De voorgedrukte schakelingen kwamen in de plaats van de klassieke soldeerverbindingen.

Frans huwde Mathilde.

Op 18 juni 1952 zat pastoor Ramaekers zonder koster. Op die dag huwde Frans, Mathilde de Bondt uit Westrode. Pater Jan Feyen, thans pastoor te Imde, en neef van de pastoor Ramaekers werd gevraagd om het orgel te bespelen. Het jonge gezin ging wonen tussen de kerk en de latere parochiezaal.

Hier is Frans Spinnael
reeds 50 jaar koster.

Mathilde werd ingeschakeld in de kerkelijke "werkjes". Sinds 1953, bij het overlijden van Kobe, de klokkeluder en knecht voor "alle werk", ging zij soms het klokje van ongeveer 50 kg luiden. In het begin liep het touw wel eens van het wiel, maar manlief kende een truc, een korte ruk en het touw lag terug in zijn zitting. Mathilde zorgde ook met andere vrijwilligers dat de kerk er netjes uitzag en dat een bloem nooit ontbrak. Zij kregen drie kinderen : Edith, Daniël en Beatrice. De kinderen zijn degelijk geschoold en muzikaal zeer begaafd. Daniël speelt orgel en schuiftrombone, de meisjes spelen saxofoon. Samen met vader zijn zij spelend lid van de Westroodse Kon. Fanfare "De Eendracht". Deze fanfare was na de oorlog terug opgestart. De families Spinnael en Van Caesbroeck hadden een groot aandeel in de nieuwe start van de fanfare. Elke maand werd er "verhuisd" naar één of ander café. De koster moest zich steeds haasten, want hij had dienst in het lof.

Mathilde, toen in haar klein kinderen, hield zich bezig met literatuur. Zij las graag gedichten en is een bewonderaar van Priester- dichter Jan Hammenecker. Door die bewondering onderhoudt zij nog steeds zijn grafkapel op het kerkhof van Westrode en zorgt regelmatig voor een tuil bloemen die zij in haar tuin kweekt.

Het concilie verandert het kosterbeeld (1961-1965)

Geleidelijk aan verdwenen kerkelijke gebruiken. De gewaden werden soberder, het sprenkelen van wijwater als begroeting tijdens de hoogmis werd afgeschaft. Pastoor Ramaekers was één van de eerste priesters die in burgerpak liep. De priester las de teksten in de volkstaal en het Gregoriaans scheen stilaan te verdwijnen. Vele mensen, vooral oudere gelovigen hadden moeite met deze vernieuwingen.

Pastoor Ramaekers vond dat het mannenzangkoor best van het hoogzaal kwam om zich tussen de gelovigen te plaatsen, en alzo de samenzang te ondersteunen. Maar de oudere leden weigerden het hoogzaal te verlaten en bleven samen met de koster zingen. De pastoor was niet welgezend en poogde in de parochiezaal de nieuwe kerkliederen aan te leren. Maar hij mislukte in dit opzet. De oudere zaalzangers bleven met de koster op het hoogzaal en de jongeren hadden afgehaakt.

In 1962 werd de vroegmis afgeschaft en vervangen door een avondmis. De zaterdagavondmis werd aanzien als zondagmis. Weldra vond de pastoor het niet meer nodig dat de Frans in de weekdienst nog aanwezig zou zijn als koster. In 1965 werd hij lid van de K.W.B.. Hij koos elk jaar het kerstlied dat gezongen werd met de middernachtmis en op Kerstdag.

Uit dit gelegenheidskoor zal onder pastoor Corvers het tweede, maar nu gemengd kerkkoor "Scola Cantorum" ontstaan. Broer Maurice de beste zanger van de Spinnaels werd de dirigent. Mathilde zong mee en was geweldig begaan met dit koor. Zij ging in 1980 naar de Muziekschool van Meise en heeft er bij Jan Valach orgel leren spelen.

Het koor werkte ook samen met de fanfare op hun kunstconcerten en in 1978 verleenden zij hun medewerking aan de Jan Hammeneckerviering, dit ter gelegenheid van het eeuwfeest van zijn geboorte. Broer Maurice verhuisde en werd vervangen door Zuster José. Tijdens de Culturele herfstviering in 1987 werd onder het thema "De Schelde" in de kerk zang en voordracht gegeven. De dirigent was nu Daniël Spinnael en de inleidster was Edith Spinnael. De koster werd de begeleider op het orgel.

Frans is driemaal twintig.

Op 18 maart 1979 vinden wij hem als verslaggever van de fanfare. In 1982 moest hij wegens gezondheidsredenen afhaken. Zijn toestand liet niet meer toe blaasinstrumenten te bespelen. Zijn drie kinderen zetten de traditie voort in de Kon. Fanfare "De Eendracht" van Westrode. Tegenwoordig sieren twee mooie orgels Frans'woning. Beneden prijkt het orgel bespeeld door Mathilde, boven oefent de koster op zijn geliefd instrument.

Hij beschikt over een archief van muziekstukken en boeken. Onlangs vond hij een muziekboek van Flor Peeters. Daar geniet hij meer van dan vroeger. Hij oefent veel liever op zijn orgel, dan naar de televisie te kijken. Maar koster is hij nog steeds. Thans verzorgt hij de zaterdagavondmis om 18h30 en de hoogmis van 10 uur. Deze drie missen worden bijgewoond door een ongeveer 140 gelovigen.

Op de hoogdagen wordt er nog plechtig gezongen. Hij beschikt uit een keuze van 14 missen. Daarvan worden er 9 gezongen door het kerkkoor. De koster vindt het spijtig dat de gregoriaanse zang grotendeels verdwenen is in de misviering. Er is in zijn kosterloopbaan, vooral na het Concilie, zoveel veranderd en niet altijd ten goede.

De koster heeft zijn leven lang geleefd tussen de kerk, de pastorie, parochiezaal en het kerkhof en ook zijn werk in de schrijnwerkerij. Hij heeft het lief en leed gedeeld van de vele Westrodenaren en zich steeds ten dienste gesteld van deze levende parochiegemeenschap. Hij was in allerhande verenigingen, maar de cultuur droeg hij hoog in zijn vaandel. Tijdens de viering van 6 januari te Westrode besloot Burgemeester Frans Kerremans als volgt :

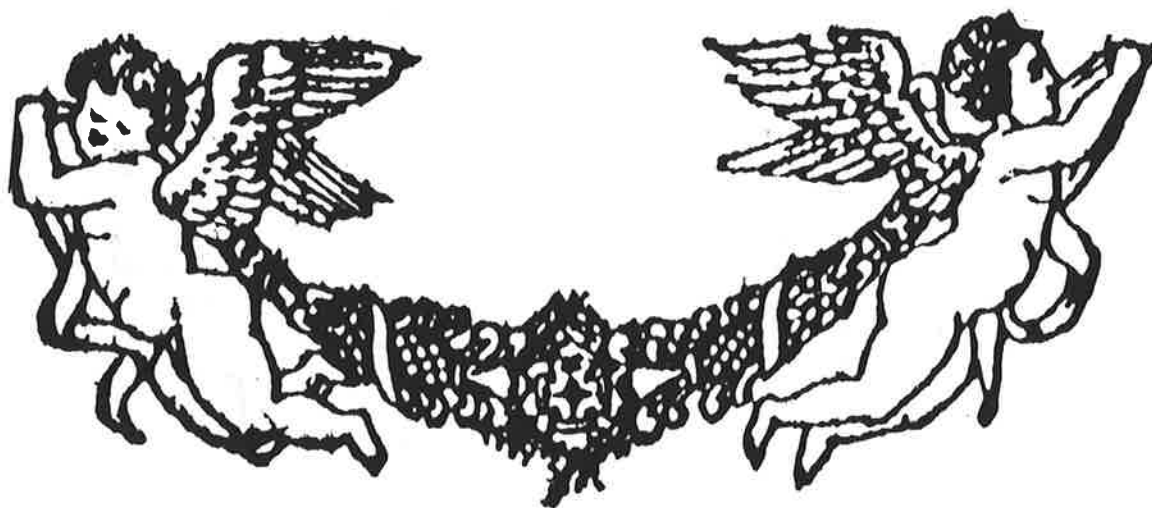
"Om te besluiten wil ik nog zeggen dat Frans Spinnael, ondanks zijn vele talenten, steeds een eenvoudig en bescheiden iemand is gebleven. Frans wij zijn U dankbaar, voor uw voorbeeld als mens. Wij hopen dat U er lang nog moge van genieten, hier bij ons in uw geliefd Westrode."

Ik heb Frans goed leren kennen in de vijftiger jaren. Na het lof, wanneer hij uit de kerk kwam, hadden wij dikwijls een praatje. Als chiroleider zag ik hem dikwijls buiten in zijn tuin die paalde aan de parochiezaal. Over de afsluiting heen werd dan het gesprek verder gezet. Ik heb met meer dan belangstelling geluisterd naar het bewogen leven van Frans. Vandaar mijn bijdrage voor deze man die ik mijn vriend wil noemen. Wij hopen dat hij nog lang de 20 trappen naar "zijn" hoogzaal mag betreden, om zijn geliefd orgel te bespelen, een blik werpend naar het altaar met pastoor Gautier en zijn misdienaars. Wij hopen dat hij te midden van zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen, nog vele gelukkige momenten mag beleven in de Breemweg nr 6.

AD MULTOS ANNOS FRANS.

Michel Van den Broeck

Westrode 24 februari 1990.

SINT-BRIXIUS..

Op 15 december 1989 werd het kunstpatrimonium van het kerkje van Sint-Brixius-Rode (Meise) verrijkt met twee zestiende eeuwse schilderijen. In talrijke taferelen wordt het bewogen leven van de Heilige Brixius erop uitgebeeld. Dr. Marcel De Pauw - Pastoor van Sint-Brixius-Rode geeft ons het antwoord op de vraag : Wie was Sint-Brixius ?

Algemeen wordt aangenomen dat Sint-Brixius (Lat.: slimmerik; Keltisch: stoer) de opvolger was van Sint-Martinus op de bisschopszetel van Tours tussen 397 en 444.

Om het leven van Sint-Brixius en zijn latere verering te begrijpen is het belangrijk enig zicht te hebben op zijn verhouding tot Sint-Martinus.

Martinus werd geboren in Pannonië (Hongarije). Na een carrière als Romeins officier werd hij monnik en later bisschop van Tours. Zoals Augustinus in diezelfde periode op het Afrikaanse vasteland was ook Sint-Martinus een monnik-bisschop. Vanuit een kloostergemeenschap oefende hij zijn bisschopsambt uit.

Bij dit klooster hoorde een school. Daar werd Brixius (waarschijnlijk geboren in Nevers) opgevoed. Het was een zeer strenge ascetische opvoeding. Vrij vlug werd Brixius kannunik-diaken. Het werd zijn taak vanwege de bisschopskerk de zorg voor de armen waar te nemen. Dat was een delikate taak. Immers, zoals in alle tijden moest ook toen onderscheid gemaakt worden tussen echte en schijn-armen. Niet te verwonderen dat ontmaskerde oplichters allerlei roddels over diaken Brixius verspreidden. Het feit dat hij veel bezat om uit te delen, gaf de indruk dat hij een levensgenieter en een welstellend man was. Zo wordt ook begrijpelijk dat Brixius het moeilijk had met de keuze van Sint-Martinus om van de vrijwillige armoede het kenmerk bij uitstek te maken van elk christelijk leven. Volgens Sint-Martinus was de overdreven luxe van de leidende klasse niet alleen een aanfluiting van het evangelie maar ook de oorzaak van het verval van het Romeinse Rijk onder de druk van de Gothen ; in 478 werd Tours een Westgotische stad.

De afwijkende visie en levensstijl van Brixius gaf aanleiding tot allerlei verhalen over de verhouding tussen hem en Sint-Martinus. In de nieuwe Sint-Martinus-basiliek van Tours (1902) vindt men daarvan een spoor in het opschrift : "Beato Briccio - patris olim irrisor - aemulus postea - nunc gloriae concors" of "Aan Sint-Brixius - eertijds bespotter van zijn vader - later diens opvolger en navolger - nu deelgenoot in zijn glorie".

Ondanks de genoemde meningsverschillen en zijn andere levensstijl werd Brixius door Martinus toch priester gewijd. Meer nog, Sint-Martinus duidde hem aan tot zijn opvolger als bisschop.

De situatie van de kerk in dat deel van Frankrijk was in die periode, oppervlakkig gezien, rooskleurig. De heidense tempels en cultuspaleizen waren opgeruimd. Maar het evangelie had nog niet erg diep wortel geschoten. Dat bleek ondermeer uit de toenemende invloed van de ketterij van Arius, die de godheid van Christus loochende.

Het burgerlijk gezag trachtte bovendien de kerk voor zijn doeleinden te gebruiken door bisschoppen te doen benoemen die meer hoveling dan herder waren. Anders verliep het met Brixius. Hij werd door de clerus en het volk van Tours tot bisschop gekozen.

De eerste twintig jaar van zijn ambt kon Brixius zich in relatieve rust wijden aan "het gebed en de prediking van het Evangelie". In 417 schreef Paus Zozimus echter aan de bisschoppen in Afrika een brief met o.a. deze zinsnede : "Lazarus heeft de gewoonte onschuldige personen te belasteren. In verschillende vergaderingen heeft hij onze broeder Brixius, de heilige bisschop van Tours, op duivelse wijze beschuldigd". Lazarus was bisschop van Marseille en ex-studiegenoot van Brixius in Tours. Blijkbaar was er tussen beiden geen goede verstandhouding....

Voor Brixius werd de situatie zeer moeilijk nadat in 428 Paus Celestinus in een lange brief uitlegde dat veel moeilijkheden in de Kerk het gevolg waren van de benoeming van veel te jonge bisschoppen zonder voldoende pastorale voorbereiding. Vele grepen deze brief aan om onrust te stoken in de Franse kerk. Ook het bisschopsambt van Brixius werd in vraag gesteld. De wijze waarop dit gebeurde was zeer perfide.

Sint-Brixius werd beschuldigd van immoreel gedrag met een vrouw van wie hij een kind zou gehad hebben. Deze georchestreerde lastercampagne had succes. Brixius moest zich verantwoorden. Ten einde raad riep Brixius de vrouw en haar zuigeling voor de verzamelde massa en stelde de baby de vraag : "In naam van Jezus Christus, de Zoon van God, zeg of ik je vader ben". En het kindje antwoordde : "Gij zijt mijn vader niet". Desondanks geloofde de massa Brixius niet. Daarom ging hij nog een stap verder. Hij wikkelde gloeiende kolen in zijn mantel, trok ermee naar het graf van Sint-Martinus er zei : "Zoals het vuur mijn mantel onbeschadigd liet, zo heeft het vuur van de begeerte mijn lichaam nooit onteerd".

Het mocht niet baten. Brixius werd van zijn bisschopszetel verjaagd. Hij trok naar de Paus in Rome om recht te doen geschieden. Paus Celestinus bevestigde Brixius in zijn bisschopsambt. Toch duurde zijn afwezigheid uit Tours zeven jaar. Intussen had het volk in Tours een andere bisschop gekozen : Justinianus. Deze kreeg de opdracht om eveneens naar Rome te gaan en daar te getuigen tegen Brixius. Hij stierf echter tijdens zijn reis. Daarop werd Armentius tot bisschop van Tours gekozen.

Uiteindelijk kreeg Brixius van Paus Sixtus III het bevel naar Tours terug te keren. De avond voor zijn terugkeer in de stad stierf Armentius aan een plotse koorts.

Daarna was Brixius nog zeven jaar bisschop van Tours en stierf er op 13 november 444.

Hij werd er naast Sint-Martinus - wiens eerste kerk hij bouwde - begraven.

De verering van Sint-Brixius verspreidde zich in het spoor van die van Sint-Martinus. Dat was ook het geval in Meise.

Op het Europese vasteland zijn 160 kerken aan Sint-Brixius toegewijd. Het grootste aantal vindt men in Frankrijk (109). Naast Duitsland (18), het Groothertogdom Luxemburg, Oostenrijk, Zwitserland en Tsechoslowakije, telt België achttien parochies met Sint-Brixius als patroonheilige. In het Bisdom Brugge zijn dat : Marke (Kortrijk) en Ooigem (Wielsbeke); in het Bisdom Gent : Etikhove; in het Bisdom Hasselt : Schalkoven (Hoeselt); in het Aartsbisdom Mechelen-Brussel: Sint-Brixius-Rode; in het Bisdom Luik : Hologne-Sur-Geer en Hombourg; in het Bisdom Namen: Hodister, Moinet (Longvilly) en Sibret; en in het Bisdom Doornik: Aulnois, Bauffe, Doornik, Nouvelles, Orroir, Roisin, Ville-Pommeroeul, Wez-Velvain.

Deze gegevens maken duidelijk dat de verering van Sint-Brixius in België waarschijnlijk haar bakermat heeft in het Bisdom Doornik. Eveneens blijkt dat Sint-Brixius-Rode de meest noorderlijke Sint-Brixius-parochie is in ons land.

Sint Brixius - wiens feest op 13 november wordt gevierd - wordt vereerd als de patroonheilige van de kinderen, de jeugd en de studenten; van de kleermakers; van de rechters evenals van de onschuldig aangeklaagde personen.

Hij wordt aanroepen tegen maagpijn en ingewandsstoornissen.

Sint-Brixius - die wordt voorgesteld als bisschop - heeft als attributen een in doeken gewikkelde zuigeling of gloeiende kolen die hij in een slip van zijn koorkap draagt of die voor zijn voeten liggen uitgespreid.

Deze herkenningselementen hebben de identificatie toegelaten van de twee zestiende eeuwse schilderijen die op 15 december 1989 aan de kerk van Sint-Brixius-Rode werden geschonken. Op deze schilderijen Deze herkenningselementen hebben de identificatie toegelaten van de twee zestiende eeuwse schilderijen die op 15 december 1989 op initiatief van Marnixring Drijpikkel aan de kerk van Sint-Brixius-Rode werden geschonken. Op deze schilderijen (panelen) komen dezelfde taferelen voor als in de Sint-Brixius-kapel van de kathedraal van Rouen: het mirakel van de gloeiende kolen : het mirakel van de zuigeling; de vlucht en de ballingschap van Sint-Brixius; Sint-Brixius bij de Paus in Rome; de terugkeer van Sint-Brixius en de begrafenis van de valse bisschop Armentius.

Dr Marcel De Pauw

Pastoor van de Sint-Brixius-parochie

Meise-Rode

Bronnen :

SCHOENEN, H.G., Der Mann mit den glühenden Kohlen, Leben und Verehrung des Hl. Brixius. Oekoven, z.j.
BOHNE, W., Brixius. In: Lexicon für Theologie und Kirche.

Een oud verhaal

Veel menschen beghinnen wel ende eynden qualijc; ende andere, hebbende verlaten den goeden wegh, die beghinnen te wijcken van de deught, daer na bekennende hunne schuldt ende door het hemelsch licht verlicht zijnde, keeren sy wederom op den rechten wegh en komen (hoewel met grooten arbeydt) tot de haven der saligheydt. Dit bemercken wy in den heylighen Brixius, Bischoep van Tours, wiens leven wij hier in het korte sullen beschrijven.

Den heylighen Brixius heeft gheweest Discipel ende navolgher van den heylighen Martinus. Hy is opgevoedt geweest van joncx af in het klooster dat den heylighen ghetimmert heeft ende dat, seer godtvruchtelijck onder sijne handt ende onderwijsinge. Hy gaf soo goeden bewijs van sijnen voortganck ende deught dat den heylighen Prelaet hem priester maeckte. Maer den nieuwen staet die hem hadde behooren meer t' ontsteken tot de volmaectheydt, heeft oorsake gheweest om hem te doen verflauwen inde selve. Want soo haest als hij Priester was begonde hij te vercouwen ende hem te begheven tot vryheydt, ghenuechte, tijdkortingen ende wereltsche ydelheden. Hy kocht slaven, jonghers ende schoone dochters ende hielt peerden. Ende om in het korte te segghen, hy leefde meer als een vrij en wereltsch edelman dan als een eerlijck ende godtvruchtigh Priester. Den heylighen Martinus vermaende hem dickwijls tot veranderinghe van dit leven ende van de verargheringe die hy gaf door syn quaedt exempel aen alle het volck; hy berispte hem ende dede het hem als een oprecht vader behoort te doen.

Maer Brixius en beterde hem niet alleenlijck niet ende nam danckelijck hetghene dat den H. vader hem seyde, maer hy stoorde hem en wiert so uyt sinnigh dat hy hem in sijn aensicht veel spijtigheden ende ongelijcks seyde; ja, door de duyvelen, die den heylighen Martinus op hem hadde sien sitten, opgestockt zijnde, soude hy bykans de handen aen hem gheslaghen hebben. Maer den Heylighen verwon ende stilde hem met een wonderlijcke verduldigheydt ende sachtmoedigheydt.

Alsoo Brixius op eenen anderen tijdt op de merckt stont, quam by hem eenen siecken mensch die den heylighen Martinus sochte om van hem ghenesen te worden; ende hy vraeghde hem oft hy niet en wiste waer hy was, omdat hy hem niet en konde vinden. Brixius antwoorde: Indien ghy dien sot soeckt, siet hy is ginder, siende als eenen uyt sinnighen (soo hy gewoon is) na den hemel. Den siecken ghinck by den heylighen Martinus ende hy verkreegh terstont het ghene dat hy begeerde. Ende den heylighen Martinus quam by Brixius seggende: Dunckt u dat ick uyt sinnigh ben? Brixius was verbaest ende beschaemt, hoorende dese woorden. Hy begonste te loochenen dat hy het geseyd hadde. Maer den Heylighen antwoorde hem: En loochent het niet; want al was ick verre van u, nochtans was mijn oore vast by uwen mondt als

ghy het gheseydt hebt. Ick wil dat ghy weet dat ick van Godt verkegen hebbe dat ghy my in het Bischdom sult volgen, dan met uwen grooten arbeydt, want ghy moet in de werelt lijden. Brixius dit hoorende seyde: Nu bemercke ick wel dat het waerachtigh is hetghene dat ick gheseydt hebbe ende dat desen ouden man dwaes is.

Ende om kort te maken: den heylighen Martinus stierf ende Brixius wierdt door Godts wille na hem Bischof.

Hy als eenen die uyt eenen diepen slaep ontsprinckt, begonste doen te peysen ende te overlegghen het ghene dat den heylighen Martinus gheseydt hadde. Hy beghonste hem te begheven tot den gebede ende te doen het officie van eenen goeden Prelaet; want, al was hy hooveerdigh ende ydel, nochtans wiert hy voor eerbaer ende suyver ghehouden.

Hy hadde dryendertigh jaren Bischof gheweest als daer een vreeselijc onweder opstont, opdat geheelijck volkomen soude het ghene dat den heylighen Martinus (van Godt verlicht zijnde) voorseydt hadde, dat hy Bischof soude zijn ende veel soude lijden. Daer was eene vrouwe ghekleedt met gheestelijcke habijten, die het lijnwaet vanden Bischof wiesch; sy veranderde van habijt; sy wiert bevrucht ende baerde. Dit wierdt door gheheel de stadt verbreydt ende alle het volck sonder voorder versoeck leyde dit stuck op den Bischof, met soo groote archeydt ende rasernije dat sy hem wilden steenighen, roepende dat de godtvruchtigheydt van den heylighen Martinus sijne oncuyscheydt bedect hadde ende dat sy niet en begheerden hen selven t' ontsuyveren, kussende dese onreynen handen. Gheene redene was daer ghenoechsaem om te stillen de rasernije des volcks. Ende hoe seer Brixius dit misdaet loochende, ja swoer dat het leughen ende valsch was al het ghene dat sy hem opleyden, soo en wilde het niemant ghelooven.

Ten laetsten beval Brixius dat sy daer in de teghenwoordigheydt van een ieghelijck souden brengen het kint dat de vrouwe gebaert hadde; ende het was doen dertigh dagen out. Als het daer ghebracht was seyde hy tot het selve: Ick bevele u in den naem van onsen Heere Jesus Christus dat, indien ick u vader ben, ghy het hier voor alle dit volck seght. Ende het kind antwoorde: Ghy en zijt mijnen vader niet. Alle het volck beghonste te begheeren van Brixius ende hem te pramen dat hy het kindt soude vragen wie sijnen vader was? Waer op hy antwoorde: Dit en gaet my niet aen, maer u. Ick hebbe gedaen het ghene dat mijnen persoon aengaet.

Dit clær ende blijckelijc mirakel en was niet ghenoechsaem om te stillen dit beroert ende oproerigh volc; maer toeschrijvende de kracht Godts de tooveryen, riepen sy met eender stemmen: Wy en begheeren niet dat ghy meer onsen valschen herder zijt.

Den heylighen Brixius nam vierighe colen in sijn kleedt; hy ghinck met het volck tot by het graf van den heylighen Martinus ende schudde het daer uyt, blijvende sijn kleedt onghebrant. Ende hy seyde: Alsoo ghelijck dit mijn kleedt niet en is verbrandt gheweest van den viere, alsoo is mijn lichaam vry van vleeschelijcke begerlijckheydt.

Wien en souden dese twee mirakelen niet verwinnen en vermorwen? Niettemin, het volck en wiert hier door (Godt hetselve toelatende) niet beweeght; maer het joegh met schande hem uyt sijne kercke ende stelde in sijne plaetse eenen priester ghenaemt Justinianus.

Als den heylighen Brixius uyt sijnen stoel ghejaeght was, ghinck hy na Romen om den Paus sijn ongheval te verhalen, bekennende klaerlijc ende oprechtelijck dat het eene castijdinghe Godts was, omdat hy gheen gheloove en gaf aen de mirakelen die Godt door den heylighen Martinus dede, welcken hy gheheeten ende ghehouden hadde voor eenen sot.

Den valschen Bischoep Justinianus, om sijne sake te versekeren ende hem te beschermen, ghinck oock na Romen: komende te Vercelle in Piemont, stierf hy daer allendelijc. Ende die van Tours noemden eenen anderen in sijne plaetse, ghenaemt Armentius.

Den Paus dede dese sake ondersoecken ende, de waerheydt wetende, beval hy den heylighen Brixius dat hy na seven jaren wederkeeren soude na sijne kercke, als waerachtigh Bischoep der selver; het selve bevestigende met Apostolijcke macht.

Hy dede het. Nochtans en begheerde hy binnen Tours niet te gaan, maer bleef op eene hoeve omtrent twee mijlen vander stadt. Armentius quam terstont eene so stercke kortse aen, daer hy te middernacht af stierf. Ende dit wierdt den heylighen Brixius gheopenbaert, die terstont des morgkens aen sijn medeghesellen seyde: Laet ons gaen begraven onsen Bischoep van Tours. Ende sijn lichaem wierdt uyt de stadt gedragen door d' eene poorte om te begraven, als Brixius door de andere in ghinc.

Alsoo keerde Brixius wederom in sijnen stoel ende leefde daer in vredelijc seven andere jaren totdat hy, sevenenveertigh jaren gheregeert hebbende, sijnen gheest aenden Heere gaf.

Uyt dit leven mogen wy leeren hoe veel de verduldigheyt ende het ghebedt der Heylighen by Godt vermach, aengesien hy door het ghebedt van den heylighen Martinus, Brixius sijne sonden vergaf ende maeckte hem heyligh. Ende dat denghenen die op sijne voeten staet het niet versekert en moet houden dat hy niet en sal vallen; noch denghenen die ghevallen is niet en behoort te peysen dat hy niet en sal kunnen opstaen.

Wy sien het een ende het ander als gheschildert op een levendigh ende heerlijk tafereel in 't leven van den verduldigen en heylighen Brixius. Ende daerenboven hoe wel den almoghenden, bermhertigen ende rechtveerdigen Heere vergheeft, het onghelijck dat men doet aen sijne Heylighen, dat hy nochtans wilt dat de selve in dit leven t' eenemael betaeldt ende ghesuyvert worden. Ende daerom seynt hy onghewallen, allenden, benautheden ende straffinghen. Alle dit komt uyt den oneyndelijcken schat der bermhertigheyt ende genade des Heeren.

Uit:

Generale Legende der Heylighen met het Leven Iesu Christi ende Marie vergadert uit de H. Schrifture, Oude Vaders ende Registers der H. Kercke Verdussen Antwerpen 1618

EEN HONDERDJARIGE TE WOLVERTEM

Jozef August BOGAERTS viert zijn honderdste verjaardag op 17.6.1992.

Proficiat August !

Hij is afkomstig uit Londerzeel Sint-Jozef en woont bij zijn oudste dochter in de Driesstraat 82 te Wolvertem. Zijn huwelijk in 1926 te Londerzeel met Anna Catharina De Decker uit Londerzeel schonk hun twee dochters.

August heeft ook zes kleinkinderen en elf achterkleinkinderen. Samen met zijn drie broers en drie zussen verloren zij hun vader op zeer jonge leeftijd.

Hun moeder Guldickx was afkomstig uit Wolvertem.

35 jaren lang werkte hij als "stoker" in ploegen in de papierfabrieken "De Naeyer" te Willebroek en 35 jaar geniet hij nu al van zijn pensioen.

Zijn grootvader was van beroep een "wever" en zijn overgrootvader een "spinder".

Beiden waren geboren in Londerzeel.

De echtgenote van August hield een "Epicerie" winkel open tot 1957 in de huidige Nieuwstraat 5 te Londerzeel.

Jarenlang was hij lid van de Sint-Cecilia fanfare uit Sint-Jozef Londerzeel en speelde hij zelfs op de piston.

Berla wenst de eeuweling nog een goede gezondheid.

OMZIEN IN BEWONDERING.....

Jan Bogaerts

ONROLLED G

AUGUST BOGAERTS
DRIESSTRAT 82 1870

100

111 ANK

6 KK

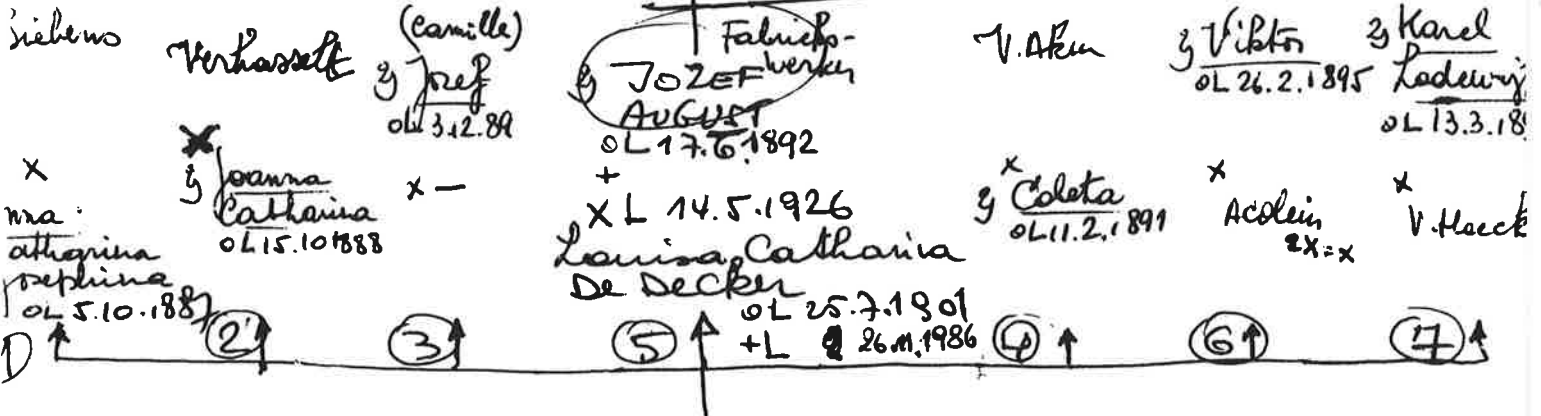
DRIESSTR 82
WOLVERTEN ↑
Fraus van
Buggenhouk

↑
De Maeyer

Rossem

X
X
ANNA CATHARINA
FILOMENA
OL 4.1.1923

X MARIA JOSEPHINA
OL 17.11.1929

CAROLUS LUDOVICUS BOGAERTS landbouwer
OL 20.9.1831 + L 15.1.1901

1X) L 20.11.1867
maria catharina Verhasselt o Lievele 7.2.1831
+ L 24.5.1886

2X) L 28.10.1886
Anna Catharina Philomena guldickx
o WOLVERTEN 26.5.1859
+ L 5.11.1933

↑
PETRUS JOANNES BOGAERT(S)
WEVER
= L 24.11.1794 BOGAERT
+ L 25.11.1867
X L 30.4.1823 BOGAERT.
Anna Catharina Verhasselt
= L ± 1800
+ L 27.3.1878

↑
Gerardus Bogaerts
spinder

L = LONDEREEL

= L ± 1750
+ L 11.2.1818

MARIA DE CUYPER

Het is 5 uur in de morgen. De luiken van de oude hoeve, Brusselsesteenweg 38, zijn nog gesloten, maar binnen heerst al volop de bedrijvigheid.

Van de negen kinderen zijn er nog drie overgebleven : Catharina, Anna en Maria. Catharina is de landbouwster. Zij ontfermt zich ook over de dieren in de stal. Maria zorgt voor het huishouden, zij bereid elke dag de 5 maaltijden. Om 5 uur een tas koffie met boterham, om tien uur spek met eieren, 's middags het warme maal, om 16 u. een boterham met peperkoek of speculoos van bij Bakkerij Van Malderen, en rond 21u30 een bord met pap. Alles wordt opgediend op de grote keukentafel van wit hout, die elke week opnieuw grondig wordt afgeschuurd met borstel en zeep.

Nadat de luiken werden geopend en het eerste daglicht naar binnenvalt, neemt Anna naald en draad. Zij is de naaister die met vaardige handen de eenvoudigste stoffen tot zondagse mantels en kleedjes naait. Ook op zondag wordt gewerkt. De stoffen worden klaar gesneden en de patronen gemerkt. Alleen de stikmachine mag niet worden gebruikt, anders zou men bij Manneke Pis kunnen horen dat er op zondag gewerkt wordt !

Ze zijn immers altijd bedrijvig, ze zijn het zo gewoon. Hun ouders waren ook zeer werkzame mensen. Vader was "kolendrager op het kasteel van de keizerin". Hij moest de kachels brandende houden en er voor zorgen dat er steeds voorraad aan brandstof was. Een functie die hij als belangrijk beschouwde en ze met hart en ziel waarnam. Moeder werkte thuis voor haar gezin. Naast de boerderij hield zij ook nog de herberg open waar de toerist een zichtkaart van Meise kon kopen, en waar bij het schenken van een porto of een "wipper-tje" altijd wel iets te vertellen viel. Maria heeft nu de taak op zich genomen. Opvallend is wel dat zij en haar zusters, die toch door de herberg in contact stonden met de "buitenwereld" er nooit werden door beïnvloed. Bij hen bleef de tijd stil staan. Tot het einde toe leefde ze in alle eenvoud, zonder radio, zonder T.V., zuinig op verlichting en verwarming, erg godvruchtig met strikt nageleefde principes en een enorme drang naar rechtvaardigheid.

Maria ging zelf zo ver dat zij in het rusthuis te Wolvertem, waar zij haar laatste jaren doorbracht, de stoel draaide in de recreatieruimte en met haar rug naar het T.V. toestel gekeerd de avond doorbracht.

Echte armoede hebben zij nooit gekend, maar spaarzaam zijn voor de slechte tijden zat er nog steeds in. Moeder overleed op 53 jarige leeftijd. Een zware last viel op hun jonge schouders. Gelukkig was er God en Mijnheer Pastoor die troost brachten als het geluk hun in de steek liet. Elk schaars moment van rust werd de paternoster boven gehaald en gleden de kralen één voor één door de vereelde handen.

Pas laat heb ik hun echt leren begrijpen. Ik was nog niet zo lang verloofd toen ik met de kermis naar de herberg "moest" voor de eerste kennismaking. Anna keek naar mij en lachte vriendelijk. Catharina was tevreden want ze had gezien dat de jongste van Madame van Leuven in de tuin kon krabben. Beter nog, ze had ooit haar kruiwagen neergezet toen ze voorbij mijn ouderlijk huis voorbijging, had de hark zonder uitleg uit mijn handen genomen, en met een kort "zo moet ge dat doen" werd mij geleerd dat ge niet over het uitgekraabte vuil moogt lopen, maar wel in de andere richting moest werken. "Daar zie, zo moet dat!". En ja hoor, ik kan geen hark vastnemen of ik denk terug aan haar, want zó gaat het inderdaad stukken beter !

Maria echter nam mij op met strenge blik die ik als een koude rilling over mij heen voelde. Mijn verloofde had stiekem toenadering gezocht en zij had het gezien en keek daarom ook verschrikkelijk kwaad. Dat hoorde niet ! Toen hij dan ook nog het ongeluk had bij het heengaan zijn arm onder de mijne te schuiven was het helemaal mis. "Ge moet zo ijl niet doen!". Het was niet wat ze zei, maar wel de toon waarop die ons beide ogenblikkelijk uit mekaar deed gaan. Pas toen wij ver uit haar gezichtsveld verdwenen waren, dierven we terug wat toenadering zoeken, maar 't plezier was wel goed bedorven. Een onbeschrijflijk gevoel heb ik er altijd wel aan overgehouden en ook toen wij reeds lang getrouwd waren bleef ik op mijn hoede.

En dan op 18 januari 1990, op 94 jarige leeftijd is Maria als laatste van hun huisgezin heengegaan. Zij verbleef toen al in het rusthuis te Wolvertem waar zij zorg droeg voor de kapel. Mijnheer Pastoor, die haar dagelijks bezocht, was haar beste vriend. Maria, de anders zo harde vrouw, ontfermde er zich regelmatig als een bezorgde moeder over "de oudjes" (zo noemde zij de andere bewoonsters van het rusthuis). Het hart van koekebrood dat ze zolang wist te verbergen kwam eindelijk naar boven, ook al was het dan maar heel eventjes. Of dacht ze aan haar jeugd terug, toen ze heel plichtsbewust zich over de kinderen van haar te vroeg overleden schoonzuster ontfermde.

Rustig, eenzaam hebben wij ze voor altijd verloren. Een bladzijde in het boek van het Oude Meise werd omgedraaid. Nog één !

J. Cornelissen

Anna

Maria

Catharina,

De ouderlijke woning van de Gezusters De Cuyper. De "toerist" kwam er vaak om een zichtkaart van Meise te kopen, waarop hij dan zijn indrukken over het dorp neerpande. Deze meestal franse teksten zijn nog steeds terug te vinden op de oude postkaarten van verzamelaars, en zijn erg plezierig om te lezen. In het algemeen zijn de commentaren positief: Meise is mooi.. Meise is rustig In Meise was het zo warm zodat ik mij haast in Congo waande !!?... Meise is prachtig, maar in St Servais is het eigenlijk toch nog mooier. Wie waren al deze mensen die, toen de Nationale Plantentuin nog voor het publiek ontoegankelijk was, de rust en de goede buitenlucht kwamen opzoeken ?

J. Cornelissen

GEMEENTE MEYSSE

Inhoudiging van den

Programma :

Vorming van den Stoet te Rhode, te 2 uur stipt.
WEGWIJZER : Rhode - Eversem (Bosschen) - Limbosch - Meysse.

SAMENSTELLING

Opening door de politie.

Heer August EVERARTS

Sint-Brixius-Rhode

Feestcommissarissen : P. ROBBERECHTS en DE DECKER.

als BURGEMEESTER

Zondag 4 Juni 1939

1. Ruiters te paard met Belgische vlag.
2. Jonkvrouw Maria-Antonia de Berthout (heeren van Meysse) voorgesteld door Mejuffer Van Zeebroeck.
3. Twee ruiters.
4. Mobilisatie - regiment - Boysscouts te paard.
5. Wagen en groep : Vlucht in 1914.
6. Muziekmaatschappij.
7. De Veldgodin, voorgesteld door Mejuffer Van Buggenhout.
8. Wagen van den Boerenbond : voorstelling van den landbouw.
9. Wagen der gilde Willem Tell : voorstelling van een wipschietsing.
10. Wagen : De lustige kaartspelers uit de « Volle Pot » met liedjeszangster.
11. School van Rhode, voorstellend : a) De vier jaargetijden
b) Sneeuwwitje en de Dwergen.

Ook al is het niet meer dan een oud vergeeld programmablaadje, het verteld ons toch hoe het er vroeger aan toeging.

Onder Sint-Brixius-Rhode lezen wij : a) De vier jaargetijden...: Het betreft een film, door Henri Storck in 1944 voor een groot deel in Eversem opgenomen. Het Hof te Rhode staat centraal. Hier speelt zich het boerenleven af gedurende de 4 jaargetijden. De figuranten zijn allen mensen van Rode-Eversem-Limbos, de meeste ervan werden op het hof tewerkgesteld. Hoofdrolspeelster was Jeanne Van der Hasselt, (echtg. Frans De Prins - Kapellelaan - Meise). Zij trad (voor de film) in het huwelijk in het kerkje van Oppem aan de arm van Rik van 't Hof (H. Verbruggen).

Dank zij E. De Knop die mij over het bestaan van de film vertelde, ben ik na een lange speurtocht, er eindelijk in geslaagd de film terug te vinden. Hij werd ondergebracht in het Filmmuseum van Leuven.

Dank zij de hulp van de Heer Conservator J. Vloeberghs, gaf de Heer Henri Storck de toelating om een videokopi te maken, zodat wij in de toekomst in staat zullen zijn deze in ons eigen archief te bewaren.

Punt 15 : "D'Avenue Zwager"...: In de Broekstraat, in de eerste hoeve na het Hof te Rhode (richting ijsfabriek van Strombeek) woonde "Swake" (Frans) Silverans. Deze had de rare gewoonte iedereen die hij tegen kwam met "Dag Zwager" te begroeten, alsof ook iedereen tot zijn familie behoorde. Vandaar dat de straat waar hij woonde werd omgedoopt in D'Avenue Zwager.

Met dank aan Frans Buelens die ons dit dokument ter beschikking stelde.

Eversem

Feestcommissaris : Jul. PLETTINCK.

12. Groep ruiters.
13. De Lustige Wielrijders, groep.
14. Spaarkas « De Vrije Belgen », groep met vlag.
15. Wagen : Inhuldiging van « D'Avenue Zwager ».
16. Wagen en groep, voorstellend : De vlucht in 1914 (volledig).
17. Oud-Strijders, Weggevoerden en Spaarkas – groep met vlag.
18. Een doop.
19. Sint Niklaas op zijn ezel.
20. Wagen, voorstellend : De verkeerde wereld.
21. Boerenwagen, voorstellend : Een Melkerij.

Limbosch

22. Wagen, voorstellend : Limboschkermis.
23. Groep ruiters – mannen en vrouwen.

Meysse

24. Voetbalclub – groep met vlag.
25. Jongensschool – groep met vlagjes.
26. Gewezen soldaten – groep met vlag.
27. Meisjesschool – groep met vlagjes.
28. Veloclub « Het Vliegend Wiel » – groep wielrijders.
29. Wagen : St-Eligius Broeders (smidse).
30. Gilde « Willem Tell » – groep hoogschutters met vlag.
31. Beenhouwersjongens.
32. Gilde « Sint Sebastiaan » – groep met vlag.
33. Duivenwagen der maatschappij « Eerlijk vooruit ».
34. Veloclub « Hand in Hand » – groep wielrijders met vlag.
35. Wagen der Spaarkas « De lustige Buikvullers ».
36. De Jonge Boerenvereniging (J. A. P.) – groep met vlag.
37. Wagen, voorstellend « De Getrouwheid » of « Eerbied voor het gegeven woord ».
38. Koninklijke Fanfare « De Vereenigde Broeders ».
39. De Rederijkers.
40. Drie juffrouwen te paard, voorstellend : De Belgische vlag.
41. Wagen, voorstellend : « Het Verbond ».
42. Oud-Strijders met vlag.
43. Rijtuigen der gemeentelijke overheden.
44. Politie.

Vertrek van den volledigeën stoet te Meysse (Nieuw Kwartier) te 4 uur.
WEGWIJZER : Kasteeldreef – Brusselsche Steenweg – Dorpsplaats – Boechtstraat – Nieuwe Laan – Brusselsche Steenweg – Gemeentehuis.

HET FEESTCOMITÉ :

De Schrijver,
V. AMERIJCKX.

De Voorzitter,
E. VERLINDEN.

De Penningmeester,
J. BROUWERS.

De Commissarissen,
W. VELDEMAN en F. DOMS.

N. B. Het Bestuur is niet verantwoordelijk voor gebeurlijke ongevallen.

EEN SOLDAAT VAN NAPOLEON UIT MEISE.

Tijdens mijn zoektochten tussen oude dokumenten ontdekte ik toevallig een brief verstuurd naar een op rust gestelde soldaat van Napoleon wonende te Meise.

Hierna een verkleinde afdruk van deze dienstbrief verstuurd op 20 maart 1810 door de betaalmeester van het 103° infanterieregiment, gelegerd te Metz, aan de Heer Antoine Bogaerts wonende te Meise, kanton Wolvertem.

"Aan Mijnheer Bogaerts, soldaat van het 103° regiment, op rust in Meise. U kunt, Mijnheer, zich aanbieden bij de Heer Prefect van het Dijledepartement op 10 juni eerstkomend, dit is de dag na de vervalddag van een wissel waarin voor U een bedrag voorzien is van negen francs vijftig centimes, voor soldij uitbetaald door het vierde bataljon tot uw verlofneming. De Heer Prefect zal U de verschuldigde som overhandigen.

Ik verzoek U mij een door de prefektuur gelegaliseerd kwijtschrift te bezorgen.

Ik heb de eer U te groeten.

Perigor.

Enkele vragen die zich bij deze stellen :

- Wat weten wij van Antoine Bogaerts en zijn belevenissen als soldaat van Napoleon ?
- Zijn er nog andere mannen uit Meise, Wolvertem of Oppem in dienst geweest bij de legers van Napoleon ?

Alle gegevens hieromtrent kunnen aan BERLA bezorgd worden en zullen opgenomen worden in een volgende bijdrage.

Florent COENE.

A Monsieur
Antoine Bogaert
Soldat du 103e Régiment
Retiré à Meisse
Canton de Volwethem

Volwethem

Armée

à Meisse

à Rouen
1870

Division
militaire.

Perigueux, Quartier-Maitre-Trésorier

NB. Les lettres non
affranchies ne seront pas
retirées de la poste.

du 103e Régiment d'Infanterie de Ligne,

A Monsieur Bogaert
Soldat du 103e Régiment
Retiré à Meisse

Vous pourriez, Monsieur, vous
présenter chez Monsieur le
Préfet de département
de Cadix le 10e ou
prochain lendemain
de l'échéance d'un mandat
pour lequel vous êtes
coupés pour une somme
de neuf francs cinquante
centimes pour solde qui
vous était due par le
quatrième bataillon
lorsque vous étiez
votre soldat.
Monsieur le Préfet
vous demandera cette

Sire,
Vous auriez soin de
me adresser une
quittance, que vous
ferez légaliser à la
préfecture.
Je vous prie de
me saluer.
Perigueux

ARTIKELS GEPUBLICEERD IN BERLA

GESCHIEDENIS

TITEL	OPSTELLER	JR. NR
50 jaar geleden	R.W.	88.22
Aen alle Edel-luyden, ende Borghers	E.V.H.	89.28
Berla of Het Waterken	L.V.H.	83.1
De 'Garde-Civique' van Meise	L.V.H.	85.12
De Bosschen van Wolvertem	M.v.d.Broeck	86.14B
De Brabantse Omwenteling	C.Noppen	86.13
De Diligence te Merchtem	R.Asselman	86.13
De Kartuizers te Meise	L.V.H.	84.5
De Kasteelklok van Bouchout	L.V.H.	84.8
De Pastorij van St. Martinus te Meise	L.V.H.	83.1
De Scherprechter	L.V.H.	83.4
De Zavelput	L.V.H.	83.4
De schrikkelijke Misdaad te Meysse	R.Bellemans	85.12
Een Greep in de Geschiedenis Meise - Wolvertem	J.Bogaerts	89.25
Een Minnelijke Schikking	E.V.H.	87.18
Een Stukje Leembosch, Limbosch, Limbos	J.Cornelissen	87.18
Een bewogen Kermis	L.V.H.	84.5
Het Archief van Meise	L.V.H.	85.9
Het Hof te Gindertaelen	L.V.H.	84.5
Oktober 1989...het verleden van de De La Marck's	J.Cornelissen	89.28
Ordonnantie van de Heeren Wethouderen		85.11
Oude benamingen van maanden	E.V.H.	88.23
Sprokkels uit het verleden (eerste automobiel)	E.V.H.	87.18
Verdediging van Meise tegen vreemde vechtersbazen	Eig.Schoon	86.14
d'Herberge genaempt Ste Merten		84.8

GESCHIEDENIS KERKEN

...geschiedk. nota's over Kerk en Parochie Rossem	J.'tKint	85.9
...over de Kerk en de Klokken van Meuzegem	L.Verhasselt	84.7
325 jaar Boskapel	M.Gillesjans	83.2
Beiaardklanken	R.Moerenhout	84.7
Beleidsverklaring	B.Boon	87.20
De Clock van Rossem	R.Moerenhout	85.12
De Fresko's van de St. Martinuskerk	C.Noppen	85.10
De Kapel van Amelgem 1637-1987	M.v.d. Broeck	87.19
De Pastoors van Meuzegem (1)	P.L. Saerens	83.1
De Pastoors van Meuzegem (2)	P.L.Saerens	83.2
De Scheldekruiweg van Tony van Os (1)	M.v.d.Broeck	83.2
De Scheldekruiweg van Tony van Os (2)	M.v.d.Broeck	83.3
De Slotkapel van Bouchout	L & E.V.H.	88.24
Den Heylighen Brixius	Wim Pas	83.4
Een Beetje Beiaard-historie	J.Cornelissen	89.26
Eligius, Patroon van de 'Hazepoten'	G.v.H.	85.11
Gheeraet van Hemelryck	L.V.H.	83.2
Kosters en Kosterschap te Meise	L.V.H.	85.10
Pastoors te Meise (St Martinus)	L.V.H.	84.5
Pastoorslijst van Oppem		87.19
Van Pastorie tot Rustoord	G.Hoogsteys	88.22

SCHOOLWEZEN

De School van St.-Brixius-Rode (1)		85.9
De School van St.-Brixius-Rode (2)		85.12
Herinneringen	M.van Assche	89.25
Het Schoolwezen te Meise	L.V.H.	84.5
Het gemeentelijk officieel Onderwijs te Rossem (1)	M.Gillisjans	88.24
Het gemeentelijk officieel Onderwijs te Rossem (2)	M.Gillisjans	89.25

Het gemeentelijk officieel Onderwijs te Rossem (3)	M.Gillisjans	89.27
Het gemeentelijk officieel Onderwijs te Rossem (4)	M.Gillisjans	89.28

VERENIGINGEN

20 jaar KWB te Westrode	M.v.d.Broeck	85.10
Davidsfonds 1927-1952	R.Moreau	87.20
De Hoofdman van de Gilde	L.V.H.	81.6
De Schuttersgilde van Meise-Dorp	L.V.H.	84.6
Enkele Gilde "Rariteiten"	L.V.H.	81.6
Gedenkpenningen (1)	J.De Cuyper	87.17
Gedenkpenningen (2)	J.De Cuyper	87.18
Gilde-Prijskamp		84.7
Gilde-prijskamp		84.8
Onze Muziekmaatschappijen (1)	L.V.H.	84.5
Onze Muziekmaatschappijen (2)	L.V.H.	85.12
Oude foto's		84.8
Ruzie tussen de Gildebroeders	L.V.H.	84.5

TOPONIEMEN

Het Toponiem Westrode	F.Meskens	83.4
Imde - toponymisch bekeken	F.Meskens	84.8
Plaatsnamen te Wolvertem (1)	J.van Hove	88.23
Plaatsnamen te Wolvertem (2)	J.van Hove	88.24
Plaatsnamen te Wolvertem (3)	J.van Hove	89.25
Plaatsnamen te Wolvertem (4)	J.van Hove	89.27

ARCHEOLOGIE

De 'Vondst' in het Steengruis	M.v.d.Broeck	86.13
Graven naar het Verleden	P.Carriere	88.23

GENEALOGIE

De Familie Bogaerts (1)	J.Bogaerts	87.17
De Familie Bogaerts (2)	J.Bogaerts	87.18
De Familie Caluwe in de Parochieregisters	M.Moerenhout	84.7
De Familie d'Ours	J.Bogaerts	89.25
De Familienaam Pas (1)	F.Meskens	83.2
De Familienaam Pas (2)	F.Meskens	83.3
De Parochieregisters van Wolvertem (1)	M.Moerenhout	83.2
De Parochieregisters van Wolvertem (2) (Huw.Imde)	M.Moerenhout	83.3
De Parochieregisters van Wolvertem (3) (Huw.Imde)	M.Moerenhout	83.4
De Parochieregisters van Wolvertem (4) (Huw.Imde)	M.Moerenhout	84.7
De Pestepidemie te Wolvertem (1667-1670)	M.Moerenhout	84.8
Een raar Huwelijk	M.Moerenhout	83.4
Gillisjans-van Hemelrijck	M.Gillisjans	87.20
Volkstelling 1900		85.11
Wolvertem in Computer	M.Moerenhout	89.27

DORPSGENOTEN

Afscheid van Pastoor L.Geysen		87.18
Amelgem viert Albert van Doorslaer		89.27
August De Boeck (Merchtem)	EVH-MG-RM	87.17
Baron d'Hoogvorst	E.V.H.	89.27
Dag Sylvie (Sylvie Haeck)	H.Vos	86.15
Daniel Bellemans		84.7
Edwin Ganz	E.V.H.	86.14
Een Greep uit het Leven van Edwin Ganz	A.Bettesone	86.14
Een Musicus uit Meise (Louis Joos)	E.V.H.	87.17
Gouden Bruiloft (Heyvaert-Van Hoeymissen)		84.6
In Memoriam J.'tKint	R.Bellemans	83.3
In Memoriam Jan van den Eynde		84.6
In Memoriam Jaques Louis t'Kint	R.Bellemans	86.13

In Memoriam Jef Claes en Herman Aelvoet		85.9
In Memoriam Lucien van Hemeldonck		84.5
In Memoriam Paulus Louis Saerens	R. Bellemans	83.1
In Memoriam Willem Rosiers		87.19
Joannes Dyonisius De Smedt	J. Bogaerts	88.21
Lang en gelukkig leven. (eeuwelingen)	M. Moerenhout	83.3
Louis Facteur	R. Bellemans	86.14
Met Jaak Gillisjans is een stukje Meise heengegaan	M.G. & E.V.H	89.28
Mgr Alfred Daelemans 'Doctor Honoris Causa'		87.17
Pastoor Jozef Rademaekers	M.v.d. Broeck	86.16
Petrus Gillisjans	M. Gillisjans	88.21
Sjarel de Mars	J.v.d. Brande	89.28
Uit 'De Post' (Gaston Van Doorslaer)	S. Bellens	88.23
Zo maar... (enkele volksfiguren)	J. Cornelissen	87.20

FOLKLORE

De Duivelsschuur	M.v.d. Broeck	86.15
Folkloristische kaart Meise Wolvertem Oppem		83.1
Humor in onze Fusiegemeente	L.V.H.	84.5
Jan & Mie		88.22
Kappellekensdag	E.V.H.	87.18
Kerstmis - Nieuwjaar	R. Bellemans	83.4
Meise miste een kans	L.V.H.	85.12
Nieuwjaarke zoete	R. Moreau	85.12
Nieuwjaarke zoete ons verken.. te Nerom	M.v.d. Broeck	89.28
Nieuwjaarsbrief		84.8
Nieuwjaarsbrief		86.16
Oude Spreuken en Gewoonten	E.V.H.	88.21
Toen kwam de Greef	J. Cornelissen	88.21
Zoals 200 jaar geleden		85.9

DIALEKT

Het Dialekt van Meise (1)	J. De Cuyper	87.17
Het Dialekt van Meise (2)	J. De Cuyper	87.20

GEDICHTEN EN LIEDJES

Angelpijn	J. Hammenecker	86.14B
Beiaardgedicht	H. Boon	89.26
Beiaardgedicht	B. Peleman	89.26
De Drie Tamboers		85.11
De Tien Geboden van de Vlaming	D. Claes	84.8
Het W- Gedicht	J. Rademaeker	86.16
Kempisch Grootje	J. Rademaeker	86.16
Loflied voor Oppem	B. Peleman	87.18
Meiselielied	J. Rottiers	84.7
Ons Dorpje (Wolvertem)	J. Lettens	88.21
Tot de Beiaard van Meise in Brabant	B. Peleman	84.7
Uit de excellente Cronycke van Brabant	E.V.H.	89.25

ACTIVITEITEN VAN DE HEEMKRING (+varia)

50 jaar geleden		85.9
Activiteiten Berla 82-83		83.1
Aktiviteiten 1986		85.11
Algemene Vergadering 1985		85.9
Berla ging op reis (Bavay)	M.v.d. Broeck	85.10
Cursus 'Familiekunde'		86.14
De Stichtende Leden van onze kring		83.1
De sfeer van weleer...		86.16
Edwin Ganz-tentoonstelling	R. Bellemans	86.15
Eerste Europese St Elooiviering	R. Bellemans	85.10
Een Terugblik		83.4
Een nieuw 'werk'-jaar		84.8

Een succesvolle 1x Heemwandeling	R. Moerenhout	84.7
Een waardevol boek		86.13
Eiland Moerenhout	M. Moerenhout	85.9
En de Werkgroepen		83.4
Exclusief aanbod voor Berla-leden		86.13
Gilde-Prijsvraag		84.6
Heemkundige prijs		88.23
Hekserij vroeger en nu (mededeling)		83.4
Inhoudstafel jaargang 1983		83.4
Klim in je stamboom		85.12
Kom mee op reis naar..	R. Moerenhout	88.21
Langs Bavay naar de bron van de Schelde		85.9
Ledenlijst 1983		83.4
Mee op reis		86.12
Mee op reis (Eifel)		87.17
Meise: Historische Stoet ...Bouchout...		88.22
Naamgenoten (van Meise)		83.1
Oproep (stamenees)	J. de Cuyper	89.28
Reisverslag (Tongeren..)	R. Moerenhout	86.14
Sprokkelingen		83.4
Te Lezen		83.4
Te Lezen		84.6
Terugblik E. Ganz-tentoonstelling -Toespraken	E. Petit-E. V. H	86.16
Tweede Heemwandeling		85.11
Vanwege de Redactie	R. Moerenhout	83.1
Verslag Algemene Vergadering		83.2
Verslag Algemene Vergadering	R. Moerenhout	84.6
Verslag der Vergaderingen		83.4
Verslag van de (alg.) vergadering	R. Moerenhout	83.1
Verslag vergadering 7.6.83	R. Moerenhout	83.3
Voordracht door J. Verbesselt		84.8

92.04.20 A.J.

Wij gaan even terug naar ons tijdschrift nr 28:

"In den Omdraai" was de benaming van de herberg op de hoek van de Boecht, het geboortehuis van Jaak Gillesjans.

Wij danken de attentvolle lezers die ons behulpzaam zijn bij het aanvullen van gegevens die ons kunnen ontbreken.

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1. Cost ick, mocht ik	E. Van Hemeldonck 1
2. Opnieuw aan de slag !	R. Moerenhout 2 - 3
3. Verslag algemene ledenvergadering	R. Moerenhout 4 - 5
4. Heemkunde	R. Moreau 6 - 7
5. Het Gemeentelijk Officieel Onderwijs te Rossem (einde)	R. Gillisjans 8 - 10
6. Karel Van de Woestijne te Meise	E. Van Hemeldonck 11 - 13
7. Frans Spinnael de "Gouden" koster van Westrode	M. Van den Broeck 14 - 21
8. Sint Brixius Rode	22 - 26
9. Een honderdjarige te Wolvertem	J. Bogaerts 27 - 28
10. Maria De Cuyper	J. Cornelissen 29 - 31
11. Uit de oude doos	J. Cornelissen 32 - 35
	F. Coene
12. Artikels gepubliceerd in Berla	A. Jacobs 36 - 39
13. Inhoudsopgave	40

**drukkerij - copy center
de cuyper
brusselsesteenweg 62
1860 meise**

wenst **berla** een succesvol werkjaar

tel 02/269.29.51

**beenhouwerij jean de meuter
's herenweg 1
st brixius rode
tel. 02/269.14.76**

uit sympathie

berla wordt gesteund door

**zakenkantoor bogaerts
boechtstraat 15 - 1860 meise
tel. 02/269.99.70**

**R U I M T E
I N J E
B A N K Z A K E N .**

**f. de weerd
nieuwelaan 110
1860 meise
tel. 269.01.63**

ASLK

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRETEKAS

kwaliteit is belangrijk !

**hoogstraat 1
1870 wolvertem
tel. 269.00.40**

**boechtstraat 21
1860 meise
tel. 269.08.93**

**agentschap meise
j. lombaerts
boechtstraat 28 - 1860 meise
Tel. 02/ 269.11.93**

**agentschap wolvertem
thierry van praet
hoogstraat 6a - 1870 wolvertem
tel. (02) 269.00.74**

Gemeentekrediet

MET MIJN BANK KOM IK VOORUIT.